

KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU

Kanun Numarası : 5018
Kabul Tarihi : 10/12/2003
Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 24/12/2003 Sayı : 25326
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 42

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

*Amaç, Kapsam ve Tanımlar***Amaç**

Madde 1- Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrolünü kapsar.

Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolü de uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Kanunun sadece 3, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 19, 25, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 68 ve 76 78 ncı maddelerine tâbidir.⁽¹⁾

Tanımlar

Madde 3- Münhasıran bu Kanunun uygulanmasında;

a) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Uluslararası sınıflandırmalara göre belirlenmiş olan, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareleri,

b) Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri: Bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerini,

c) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar: Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumları,

d) Sosyal güvenlik kurumları: Bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumlarını,

e) Mahallî idare: Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri,⁽¹⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, ikinci maddenin son fıkrasına "25" ibaresinden sonra gelmek üzere, "42" ibaresi; "43" ibaresinden sonra gelmek üzere, "44" ibaresi ve "76" ibaresinden sonra gelmek üzere, "78" ibaresi eklenmiş, 3 üncü maddenin (e) bendinde yer alan "ve bunların kurdukları birlik ve idareyi" ibaresi, "ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

f) Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

g) Kamu kaynakları: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,

h) Kamu gideri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

i) Kamu geliri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

j) Özel gelir: Genel bütçe kapsamındaki idarelerin kamu görevi ve hizmeti dışında ilgili kanunlarında belirtilen faaliyetlerinden ve fiyatlandırılabilir nitelikteki mal ve hizmet teslimlerinden sağlanan ve genel bütçede gösterilen gelirleri,

k) Harcama birimi: Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birimi,

l) Kamu malî yönetimi: Kamu kaynaklarının tanımlanmış standartlara uygun olarak etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlayacak yasal ve yönetsel sistem ve süreçleri,

m) Malî kontrol: Kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri,

n) Stratejik plan: Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren planı,

o) Malî yıl: Takvim yılını,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kamu Maliyesi

Kamu maliyesi

Madde 4- Kamu maliyesi; gelirlerin toplanması, harcamaların yapılması, açıkların finansmanı, kamunun varlık ve borçları ile diğer yükümlülüklerinin yönetimini kapsar.

Kamu maliyesi, merkezden ve yerinden yönetim esaslarına göre yürütülür. Kamu idarelerinin görevleri, ilgili kanunlarında açık olarak belirlenir ve kaynakların dağıtımında esas alınır.

Kamu maliyesinin temel ilkeleri

Madde 5- Kamu maliyesinin temel ilkeleri şunlardır:

a) Kamu malî yönetimi uyumlu bir bütün olarak oluşturulur ve yürütülür.

b) Kamu maliyesi, kamu görevlilerinin hesap verebilmelerini sağlayacak şekilde uygulanır.

c) Maliye politikası, makroekonomik ve sosyal hedefler ile uyumlu bir şekilde oluşturulur ve yürütülür.

d) Kamu malî yönetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına uygun şekilde yürütülür.

e) Kamu malî yönetimi malî disiplini sağlar.

f) Kamu malî yönetimi ekonomik, malî ve sosyal etkinliği birlikte sağlayacak şekilde kamusal tercihlerin oluşması için gerekli ortamı yaratır.

g) Kamu idarelerinin mal ve hizmet üretimi ile ihtiyaçlarının karşılanmasında, ekonomik veya sosyal verimlilik ilkelerine uygun olarak maliyet-fayda veya maliyet-etkinlik ile gerekli görülen diğer ekonomik ve sosyal analizlerin yapılması esastır.

İlgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, kamu maliyesi ilkelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir ve izlenir.

Hazine birliği

Madde 6- Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilat, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi Hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür.

Bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin tüm gelirleri Hazine veznelere girer, giderleri bu veznelere ödenir. Bu idareler özel vezne açamaz.

Her türlü iç ve dış borçlanma, yurt dışından hibe alınması, borç ve hibe verilmesi ve bunlara ilişkin geri ödemeler, Hazine garantileri, Hazine alacakları, nakit yönetimi ve bunlarla ilgili diğer hususlarda 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı, 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 25/6/2009-5917/47 md.) Bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimlerince gerçekleştirilen tahsilât ve ödeme işlemleri, güvenli elektronik imza kullanılarak veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenecek güvenlik kriterlerine uygun olarak elektronik ortamda verilecek talimatlar çerçevesinde bu Banka aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Genel yönetim kapsamındaki diğer kamu idarelerini uygulama kapsamına almaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görüşünü almak suretiyle Maliye Bakanlığı yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kamu Kaynağının Kullanılmasının Genel Esasları

Malî saydamlık

Madde 7- Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilir. Bu amaçla;

a) Görev, yetki ve sorumlulukların açık olarak tanımlanması,

b) Hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması,

c) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından sağlanan teşvik ve desteklemelerin bir yılı geçmemek üzere belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanması,

d) Kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması,

Zorunludur.

Malî saydamlığın sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idareleri sorumlu olup, bu hususlar Maliye Bakanlığınca izlenir.

Hesap verme sorumluluğu

Madde 8- Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.

Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme

Madde 9- Kamu idareleri; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlarlar.

Kamu idareleri, kamu hizmetlerinin istenilen düzeyde ve kalitede sunulabilmesi için bütçeleri ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planlarına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmak zorundadırlar.

Stratejik plan hazırlamakla yükümlü olacak kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespitine, stratejik planların kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esasların belirlenmesine Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı yetkilidir.

(Ek fıkra: 24/7/2008-5793/30 md.) Kamu idareleri, yürütecekleri faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlar.

Kamu idareleri bütçelerini, stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlarlar. Kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik planlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve ilgili kamu idaresi tarafından birlikte tespit edilecek olan performans göstergeleri, kuruluşların bütçelerinde yer alır. Performans denetimleri bu göstergeler çerçevesinde gerçekleştirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bakanların ve Üst Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu

Bakanlar⁽¹⁾

Madde 10- Bakanlar, hükümet politikasının uygulanması ile bakanlıklarının ve bakanlıklarına bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların stratejik planları ile bütçelerinin kalkınma planlarına, yıllık programlara uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, bu çerçevede diğer bakanlıklarla koordinasyon ve işbirliğini sağlamaktan sorumludur. Bu sorumluluk, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri için Millî Eğitim Bakanına, mahallî idareler için İçişleri Bakanına aittir.

(Değişik ikinci fıkra: 24/7/2008-5793/31 md.) Bakanlar, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ile hukuki ve mali konularda Başbakan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumludurlar.

Bakanlar; idarelerinin amaçları, hedefleri, stratejileri, varlıkları, yükümlülükleri ve yıllık performans programları konusunda her malî yılın ilk ayı içinde kamuoyunu bilgilendirirler.⁽¹⁾

Üst yöneticiler

Madde 11- Bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. **(Mülga ikinci cümle: 3/10/2016-KHK-676/69 md.)**

Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler.⁽²⁾

(1) 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle, bu maddede yer alan "Yükseköğretim Kurulu," ibaresinden sonra gelmek üzere "Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle 10 uncu maddenin son fıkrasında yer alan "planları" ibaresi, "programları" olarak değiştirilmiş; 11 inci maddenin son fıkrasında yer alan", malî kontrol yetkilisi" ve "ile muhasebe yetkilisi" ibareleri metinden çıkarılmıştır.

İKİNCİ KISIM
Kamu İdare Bütçeleri
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Bütçe türleri ve kapsamı

Madde 12- Genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri; merkezî yönetim bütçesi, sosyal güvenlik kurumları bütçeleri ve mahallî idareler bütçeleri olarak hazırlanır ve uygulanır. Kamu idarelerince bunlar dışında herhangi bir ad altında bütçe oluşturulamaz.

Merkezî yönetim bütçesi, bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinden oluşur.

Genel bütçe, Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesidir.

Özel bütçe, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlere harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesidir.

Sosyal güvenlik kurumu bütçesi, sosyal güvenlik hizmeti sunmak üzere, kanunla kurulan ve bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesidir.

Bütçe ilkeleri

Madde 13- Bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde aşağıdaki ilkelere uyulur:

a) Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır.

b) Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.

c) Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda-maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir.

d) Bütçeler, stratejik planlar dikkate alınarak izleyen iki yılın bütçe tahminleriyle birlikte görüşülür ve değerlendirilir.

e) Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.⁽¹⁾

f) Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir.

g) Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır.

h) Bütçelerde gelir ve gider denkleğinin sağlanması esastır.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle bu bentte yer alan "Bütçe, hükümetin malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar." ibaresi, "Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar." olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

i) Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz.

j) Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez.

k) Bütçeler kurumsal, işlevsel ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tâbi tutularak hazırlanır ve uygulanır.

l) Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.

m) Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.

n) Kamu hizmetleri, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.

o) Bütçelerde, ödenekler belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir.

Gelir ve giderleri etkileyecek kanun tasarıları

Madde 14- Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tasarılarının getireceği malî yükü, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplar ve tasarılarla eklerler. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tasarılarında ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir. Ayrıca, bu kanun tasarılarına Maliye Bakanlığı ile ilgisine göre Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı veya Hazine Müsteşarlığının görüşleri eklenir.⁽¹⁾

İKİNCİ BÖLÜM

Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu

Merkezî yönetim bütçe kanununun kapsamı ve düzeni⁽²⁾

Madde 15- Merkezî yönetim bütçe kanunu, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir ve gider tahminlerini gösteren, bunların uygulanmasına ve yürütülmesine yetki ve izin veren kanundur.

Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, malî yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak (...) ⁽³⁾ hükümler yer alır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin her birinin gelir-gider tahminleri, merkezî yönetim bütçe kanununda ayrı bölüm veya cetvellerde gösterilebilir.⁽³⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle bu fıkrada yer alan "ödenek türleri itibarıyla" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) Bu madde başlığı "Merkezî yönetim bütçe kanununun kapsamı" iken, 29/6/2012 tarihli ve 6338 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(3) Bu fıkrada yer alan "... ve kısmen veya tamamen uygulanmayacak ..." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 2/6/2009 tarihli ve E.: 2004/10, K.: 2009/68 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(Ek fıkra: 29/6/2012-6338/10 md.) Merkezî yönetim bütçe kanununun gider cetvelinin bölümleri, analitik bütçe sınıflandırmasına uygun olarak fonksiyonlar şeklinde düzenlenir. Fonksiyonlar birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü düzeyde alt fonksiyonlara ayrılır.

(Ek fıkra: 29/6/2012-6338/10 md.) İlgili mevzuatta giderlere ilişkin olarak yer alan “Fasıl ve bölüm” deyimleri fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyini, “Kesim” deyimini fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyini, “Madde” deyimini fonksiyonel sınıflandırmanın üçüncü düzeyini, “Tertip” deyimini kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi kodların bütün düzeyleri ile ekonomik sınıflandırmanın ilk iki düzeyini, borç ödemeleri yönünden “ilgili hizmet tertibi” deyimini borç konusu hizmetlerin yürütüldüğü ilgili tertipleri ifade eder.

Orta vadeli program, malî plan ve bütçe hazırlama rehberi⁽¹⁾

Madde 16- Maliye Bakanlığı, merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısının hazırlanmasından ve bu amaçla ilgili kamu idareleri arasında koordinasyonun sağlanmasından sorumludur.

Merkezî yönetim bütçesinin hazırlanma süreci, Bakanlar Kurulunun en geç Eylül ayının ilk haftası sonuna kadar toplanarak kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanan orta vadeli programı kabul etmesiyle başlar. Orta vadeli program, aynı süre içinde Resmî Gazetede yayımlanır.

Orta vadeli program ile uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli malî plan, en geç Eylül ayının onbeşine kadar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

---

(1) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı KHK'nın 17 nci maddesiyle bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “Mayıs ayının sonuna kadar” ibaresi “en geç Eylül ayının ilk haftası sonuna kadar” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “Haziran” ibaresi “en geç Eylül” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Haziran ayının sonuna kadar” ibaresi “en geç Eylül ayının onbeşine kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

Bu doğrultuda, kamu idarelerinin bütçe tekliflerini ve yatırım programını hazırlama sürecini yönlendirmek üzere; Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi Maliye Bakanlığınca, Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ise Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanarak en geç Eylül ayının onbeşine kadar Resmî Gazetede yayımlanır.

Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Programı Hazırlama Rehberi, bütçe tekliflerinin hazırlanmasına esas olmak üzere, kamu idarelerince uyulması gereken genel ilkeleri, nesnel ve ölçülebilir standartları, hesaplama yöntemlerini, bunlara ilişkin olarak kullanılacak cetvel ve tablo örneklerini ve diğer bilgileri içerir.

Merkezî yönetim bütçesinin hazırlanması

Madde 17- Gelir ve gider tekliflerinin hazırlanmasında;

- a) Orta vadeli program ve malî planda belirlenen temel büyüklükler ile ilke ve esaslar,
  - b) Kalkınma planı ve yıllık program öncelikleri ile kurumun stratejik planları çerçevesinde belirlenmiş ödenek tavanları,
  - c) Kamu idarelerinin stratejik planları ile uyumlu çok yıllık bütçeleme anlayışı,
  - d) İdarenin performans hedefleri,
- Dikkate alınır.

Kamu idareleri, merkez ve merkez dışı birimlerinin ödenek taleplerini dikkate alarak gider tekliflerini hazırlar. Genel bütçe gelir teklifi Maliye Bakanlığınca, diğer bütçelerin gelir teklifleri ilgili idarelerce hazırlanır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Gider ve gelir teklifleri, ekonomik ve malî analiz yapılmasına imkân verecek, hesap verilebilirliği ve saydamlığı sağlayacak şekilde, Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uyumlu olarak belirlenen sınıflandırma sistemine göre hazırlanır.

Kamu idareleri, stratejik planları ile Bütçe Hazırlama Rehberinde yer alan esaslar çerçevesinde, bütçe gelir ve gider tekliflerini gerekçeli olarak hazırlar ve yetkilileri tarafından imzalanmış olarak en geç Eylül ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığınca gönderir. Kamu idarelerinin yatırım teklifleri, değerlendirilmek üzere aynı süre içinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına verilir. ⁽¹⁾

Bütçe teklifleri Maliye Bakanlığınca verildikten sonra, kamu idarelerinin yetkilileriyle gider ve gelir teklifleri hakkında görüşmeler yapılabilir.

Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini üç yıllık bütçeleme anlayışı, stratejik planları ve performans hedefleri ile kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlarlar.

Merkezî yönetim bütçe kanun tasarısının sunulması

Madde 18- Makroekonomik göstergeler ve bütçe büyüklüklerinin en geç Ekim ayının ilk haftası içinde Yüksek Planlama Kurulunda görüşülmesinden sonra, Maliye Bakanlığınca hazırlanan merkezî yönetim bütçe kanun tasarısı ile millî bütçe tahmin raporu, malî yıl başından en az yetmiş beş gün önce Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur.

Merkezî yönetim bütçe kanun tasarısına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında dikkate alınmak üzere;

- a) Orta vadeli malî planı da içeren bütçe gerekçesi,
- b) Yıllık ekonomik rapor,
- c) Vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen kamu gelirleri cetveli,
- d) Kamu borç yönetimi raporu,

(1) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı KHK'nın 17 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "Temmuz" ibaresi "en geç Eylül" şeklinde değiştirilmiştir.

e) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin son iki yıla ait bütçe gerçekleştirmeleri ile izleyen iki yıla ait gelir ve gider tahminleri,

f) Mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe tahminleri,

g) **(Mülga: 22/12/2005-5436/10 md.)**

h) Merkezî yönetim kapsamında olmayıp, merkezî yönetim bütçesinden yardım alan kamu idareleri ile diğer kurum ve kuruluşların listesi,

Eklenir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay ile Düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bütçelerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine, bir örneğini de Maliye Bakanlığına gönderirler. ⁽¹⁾

Merkezî yönetim bütçe kanun tasarisının görüşülmesi

Madde 19- Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanun tasarisının metnini maddeler, gider ve gelir cetvellerini kamu idareleri itibarıyla görüşür ve bölümler halinde oylar. Merkezî yönetim bütçe kanunu malî yıl başından önce Resmî Gazetede yayımlanır.

Kamu yatırım programı, merkezî yönetim bütçe kanununa uygun olarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanır ve anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on beş gün içinde Bakanlar Kurulu kararıyla Resmî Gazetede yayımlanır.

Zorunlu nedenlerle merkezî yönetim bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması halinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe ödenekleri, bir önceki yıl bütçe başlangıç ödeneklerinin belirli bir oranı esas alınarak belirlenir. Geçici bütçe uygulaması altı ayı geçemez. Cari yıl bütçesinin yürürlüğe girmesiyle geçici bütçe uygulaması sona erer ve o tarihe kadar yapılan harcamalar ve girişilen yüklenmeler ile tahsil olunan gelirler cari yıl bütçesine dahil edilir.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerin yetersiz kalması halinde veya öngörülmeven hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla, kanunla ek bütçe yapılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bütçelerin Uygulama Esasları

Ödeneklerin kullanılması

Madde 20- Bütçe ödeneklerinin kullanılmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

(a) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, ayrıntılı harcama programlarını hazırlar ve vize edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderir. Bütçe ödenekleri, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, nakit planlaması da dikkate alınarak vize edilen ayrıntılı harcama programları ve serbest bırakma oranlarına göre kullanılır.

(b) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** Özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumları ayrıntılı finansman programlarını hazırlar ve harcamalarını bu programa uygun olarak yaparlar.

(c) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** Ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanmasına, vize edilmesine, uygulanmasına ve uygulamanın izlenmesine dair usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, bu fıkranın başına "Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştay ile" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

d) Kamu idareleri, bütçelerinde yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamaz. Bütçeyle verilen ödenekler, tahsis edildikleri amaçlar doğrultusunda yılı içinde yaptırılan iş, satın alınan mal ve hizmetler ile diğer giderlerin karşılanmasında kullanılır. Ancak, ait olduğu malî yılda ödenemeyen ve emanet hesabına alınamayan zamanaşımına uğramamış geçen yıllar borçları ile ilama bağlı borçlar, ilgili kamu idaresinin cari yıl bütçesinden ödenir.

e) **(Ek: 29/6/2012-6338/11 md.)** İlgili mevzuatına göre, yılı içinde hizmetin gerektirdiği hâllerde Maliye Bakanlığınca belirlenen usûl ve esaslar çerçevesinde merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde yeni tertipler, gelir kodları ve finansman kodları açılabilir. ⁽¹⁾

f) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** Cari yılda kullanılmayan ödenekler yıl sonunda iptal edilir.

g) Genel veya kısmi seferberlik, savaş ilanı veya Bakanlar Kurulu kararıyla zorunlu askeri hazırlıkların yapıldığı olağanüstü hâllerde Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerindeki mevcut ödenekler, bu idarelerin ödenek toplamları aşılmamak şartıyla, birleştirilerek kullanılabilir. Bu durumda da mevcut ödeneklerin yeterli olmaması halinde toplam ödenek tutarının yüzde on beşine kadar ek harcama yapılabilir. Yukarıda sayılan hâllerde sevk ve intikalle ilgili giderler için, harcama yetkililerinin onayıyla görevlendirilecek mutemetlere gereken miktarda avans verilebilir ve gönderilecek ödeneğe istinaden bir ay içinde mahsup edilir. ⁽¹⁾

Ödenek aktarmaları

Madde 21- (Değişik: 16/11/2016-6761/1 md.)

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları kanunla yapılır. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde onunu geçmemek kaydıyla, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmalarına ilişkin yetki ve işlemler ile usul ve esaslar merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenir.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin yüzde yirmisine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabilirler. Ancak, ihtiyaç halinde yüzde yirmiyi aşan ödenek aktarma işlemlerini kurum bütçesinin başlangıç ödenekleri toplamının yüzde yirmisini geçmemek üzere yapmaya Maliye Bakanlığı, yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerde değişiklik yapılması halinde değişikliğin gerektirdiği tertipler arası ödenek aktarması işlemlerinin tamamını yapmaya ise ilgili idareler yetkilidir.

Kamu idarelerinin bütçeleri içinde; personel giderleri tertiplerinden, aktarma yapılmış tertiplerden ve yedek ödenekten aktarma yapılmış tertiplerden diğer tertiplere ödenek aktarılamaz. Ancak, yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projelerde değişiklik yapılması halinde, aktarma yapılan tertiplerden diğer tertiplere ödenek aktarılabilir.

(1) 29/6/2012 tarihli ve 6338 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle, bu maddeye (d) bendinden sonra gelmek üzere (e) bendi eklenmiş ve mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Madde 22- Kamu idarelerinin merkez teşkilatı harcama yetkilileri, merkez dışı birimlere, ihtiyaçlarında kullanılmak üzere Ödenek Gönderme Belgesi düzenlemek suretiyle ödenek gönderirler.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ödenek gönderilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Yedek ödenek

Madde 23- Merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek, ödenek yetersizliğini gidermek veya bütçelerde öngörülmeleyen hizmetler için, bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan idareler ile (II) sayılı cetvelde yer alan idarelerden merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilecek olanların bütçelerine aktarılmak üzere, genel bütçe ödeneklerinin yüzde ikisine kadar Maliye Bakanlığı bütçesine yedek ödenek konulabilir. Bu ödenekten aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir.⁽¹⁾

Malî yıl içinde yedek ödenekten yapılan aktarmaların tür, tutar ve idareler itibarıyla dağılımı, yılın bitimini takip eden on beş gün içinde Maliye Bakanlığınca ilan edilir.

Örtülü ödenek

Madde 24- Örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili Devlet ve Hükümet icapları için kullanılmak üzere Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık bütçelerine konulan ödenektir. Kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine de örtülü ödenek konulabilir. Örtülü ödenek, bu amaçlar dışında ve Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve ailelerinin kişisel harcamaları ile siyasi partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçlarında kullanılamaz. İlgili yılda bu amaçla tahsis edilen ödenekler toplamı, genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde beşini geçemez.⁽²⁾

Başbakanlık ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi halinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Başbakan tarafından belirlenir.

Örtülü ödeneklere ilişkin giderler Başbakan, Maliye Bakanı ve ilgili Bakan tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir ve ödenir.

(Ek fıkra: 27/3/2015-6639/39 md.) Cumhurbaşkanlığı ile Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı bütçesindeki ödenekler bakımından ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamında yer alan hususlar Cumhurbaşkanlığı kararname ile belirlenir ve uygulanır.⁽³⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, (I) sayılı cetvelde yer alan "idarelerin" ibaresi, "(I) sayılı cetvelde yer alan idareler ile (II) sayılı cetvelde yer alan idarelerden merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilecek olanların" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 27/3/2015 tarihli ve 6639 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Hükümet icapları" ibaresi "Devlet ve Hükümet icapları" şeklinde, "Başbakanlık bütçesine" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık bütçelerine" şeklinde ve "Başbakanın ve ailesinin" ibaresi "Cumhurbaşkanının, Başbakanın ve ailelerinin" şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 15/8/2017 tarihli ve 694 sayılı KHK'nin 132 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "bütçesindeki" ibaresinden önce gelmek üzere "ile Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı" ibaresi eklenmiştir.

Kamu yatırım projeleri

Madde 25- Kamu yatırım projeleri 19.6.1994 tarihli ve 540 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanır, uygulanır ve izlenir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin yatırım programında yer alan proje ödeneklerinin belirlenmesi sürecinde, bütçe bütünlüğünün sağlanması açısından Maliye Bakanlığı ile işbirliği yapar.

(Ek fıkra: 29/6/2012-6338/12 md.) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin mal ve hizmet alım giderlerine ilişkin tertiplerinde yer alan savunma sektörü, altyapı, inşa, iskân ve tesisleriyle NATO altyapı yatırımlarının gerektirdiği inşa ve tesisler ve bunlara ilişkin kamulaştırmalar ile stratejik hedef planı içinde yer alan alım ve hizmetler, Kalkınma Bakanlığının vizesine bağlı olmayıp yılı yatırım programına ek yatırım cetvellerinde yer almaz.

Bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan idarelerin yatırım nitelikli projelerine, bilgi için yılı yatırım programında yer verilir. Ayrıca, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin yatırımlarının uygulanması ve izlenmesine ilişkin usul ve esaslar Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca belirlenir.

Kamu yatırım projelerinin gerçekleştirme ve uygulama sonuçları, ilgili kamu idaresi tarafından izleyen yılın Mart ayı sonuna kadar bir rapor halinde Sayıştay Başkanlığına, Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir.

Proje maliyeti, Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararında belirlenecek sınıırın üzerinde bulunan afetlerle ilgili olanlar hariç yeni kamu yatırım projesi tekliflerinden; fayda-maliyet veya maliyet-etkinlik analizleri ile çevresel analizleri içerecek şekilde yapılabilirlik etüdü bulunmayan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından incelenerek yapılabilirliği onaylanmamış projeler yatırım programına alınmaz.

Yüklenmeye girişilmesi

Madde 26- Yüklenme, usulüne uygun olarak düzenlenmiş sözleşme esaslarına veya kanun hükmüne dayanılarak iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması karşılığında geleceğe yönelik bir ödeme yükümlülüğüne girilmesidir. Bütçede yeterli ödeneği bulunmayan işler için yüklenmeye girilemez. Yüklenme süresi malî yılla sınırlıdır. Harcama yetkilileri, tahsis edilen ödenekler dahilinde yüklenmeye girebilirler. Yüklenmeye girilen tutara ait ödenekler saklı tutulur; başka iş yaptırılması, mal veya hizmet alınması için kullanılamaz.

Ertesi yıla geçen yüklenme

Madde 27- Niteliğinden dolayı malî yılla sınırlı tutulamayan ve sürekliliği bulunan aşağıdaki iş ve hizmetler için; her iş itibarıyla, bütçelerinde öngörülen ödeneklerin yüzde ellisini, izleyen yılın Haziran ayını geçmemek ve yüklenme süresi on iki ayı aşmamak üzere, ilgili üst yöneticinin onayıyla ertesi yıla geçen yüklenmelere girişilebilir:

a) Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapım, onarım, etüt ve proje işleri, araştırma-geliştirme projeleri, giyecek ve yiyecek alımları, makine-teçhizat, silah-mühimmat-teçhizat alımlarıyla bunların bakım, onarım ve imalat işleri.

b) Yiyecek, yakacak, akaryakıt ve madeni yağ ihtiyaçları.

c) Temini ve korunması güç olan ilaç, aşı, serum ve tıbbi sarf malzemeleri.

d) Süreli yayın alımı, taşıma, koruma ve güvenlik, temizlik ve yemek hizmetleri.⁽¹⁾

e) (**Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.**) Taşıtların malî sorumluluk sigortası ile yurt dışından tedariki yapılan silah, silah-teçhizat ve mühimmat sevkinin her türlü riske karşı sigortalanması amacıyla yaptırılan nakliyat sigortası.

f) (**Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.**) Makine-teçhizat, yol ve otoyol, bilgisayar ve haberleşme sistemlerinin bakım işleri; her türlü onarım işleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri.

g) (**Ek: 25/4/2007-5628/1 md.; Değişik: 3/10/2016-KHK-676/32 md.**) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının yapım, onarım, etüt ve proje işleri, araştırma-geliştirme projeleri, yiyecek ve giyecek alımları makine-teçhizat ile silah, mühimmat ve teçhizat alımlarıyla bunların bakım, onarım ve imalat işleri.

h) (**Ek: 24/7/2008-5793/32 md.**) Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının etüt ve proje işleri, araştırma-geliştirme projeleri, makine, silah-mühimmat, teçhizat ve sistem alımlarıyla bunların bakım, onarım ve imalat işleri.

ı) (**Ek: 4/4/2015-6645/77 md.**) Türkiye İş Kurumu tarafından yürütülen aktif işgücü hizmetleri kapsamında kurs ve programlar,

(**Ek ikinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.**) Ancak (d) bendinde sayılan işler için bütçelerinde ödeneklerin yüzde ellisinin aşılmayacağı hükmü Millî Eğitim Bakanlığı için aranmaz.

Gelecek yıllara yaygın yüklenmeler⁽²⁾

Madde 28- Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri, bir malî yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan yatırım projeleri için gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girişebilir.⁽¹⁾

Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planında yer alan projeler için 2.7.1992 tarihli ve 3833 sayılı Kanun çerçevesinde gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişmeye, (...) ⁽²⁾ Millî Savunma Bakanlığı (...) ⁽²⁾ yetkilidir. ⁽²⁾

(**Ek fıkra: 3/10/2016-KHK-676/33 md.**) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bir mali yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan asayiş ve güvenlik hizmetlerine yönelik alımları için gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişmeye İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığının uygun görüşünü almak kaydıyla, yabancı ülkelerde dış temsilcilik binası veya arsa satın alınması, bina yaptırılması veya kiralanması için gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişebilir.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle, 27 nci maddenin (d) bendine "taşıma," ibaresinden sonra gelmek üzere "koruma ve güvenlik," ibaresi eklenmiş ve 28 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan "Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşü üzerine" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

(2) 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 33 üncü maddesiyle, bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan "ilgisine göre" ile "veya İçişleri Bakanlığı" ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(Ek dördüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.; Değişik: 25/4/2007-5628/2 md.) Yılı bütçesinde ödeneği bulunması ve merkezî yönetim kapsamındaki idareler için Maliye Bakanlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla; satın alma suretiyle edinilmesi ekonomik olmayan her türlü makine-teçhizat, cihazlar ve taşıtlar ile hava ambulansı ve yangınla mücadele amacıyla hava ve deniz araçlarının kiralanması veya finansal kiralama suretiyle temini; afet ve acil durumlar için kurulan lojistik depoların işletilmesiyle ilgili hizmetleri, yemek (beşinci fıkra kapsamındaki yemek hizmetleri hariç) ve personel taşıma hizmetleri, 16/6/2005 tarihli ve 5369 sayılı Kanuna göre sağlanan sabit ve ankesörlü telefon hizmetleri ile acil yardım çağrıları hizmetleri, internet erişim hizmetleri, deniz haberleşmesi ve seyir güvenliği haberleşme hizmetleri, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamındaki elektronik haberleşme hizmetleri, elektrik ve doğalgaz alımları, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Kanuna göre yapılan sınav işlemleri ile sınırlı olmak üzere basım, dağıtım, nakil, kamera kaydı ve izlenmesi ile sınav güvenliği ve gizliliği kapsamındaki alımlar, ulusal araştırma geliştirme kurumlarının süreli ve süresiz yayın alımları, orman ağaçlandırma ve amenajman işleri, kit karşılığı cihaz, ilaç, tıbbi cihaz, aşı ve anti-serum alımı için; süresi üç yılı geçmemek, finansal kiralama suretiyle temin edileceklerde ise dört yıl olmak üzere üst yöneticinin onayıyla gelecek yıllara yaygın yüklenmeye girilebilir. **(Ek cümle: 20/8/2016-6745/57 md.)** Bu fıkroda sayılanlar dışında, birden fazla yıla yaygın olması zorunluluğu bulunan veya ekonomik olan diğer mal ve hizmet alımlarını, yüklenme süresi 3 yılı geçmemek üzere belirlemeye ve bu fıkroda belirlenen süreleri beş katına kadar artırmaya Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/14 md.) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında olan işlerden sürekli nitelikte olanlara ilişkin hizmet alımlarında, yüklenme süresi üç yıl olup, işin niteliğinden veya süresinden kaynaklanan zorunlu hâllerde bu süre gerekçesi gösterilmek şartıyla üst yöneticinin onayıyla kısaltılabilir.

Bütçelerden yardım yapılması

Madde 29- Gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullanılamaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir.

Bu yardımların yapılması, kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(1) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 46 nci maddesiyle; bu fıkroda yer alan "müşavirlik hizmetleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "ulusal araştırma geliştirme kurumlarının süreli ve süresiz yayın alımları," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 2/1/2014 tarihli ve 6514 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "kit karşılığı cihaz," ibaresinden sonra gelmek üzere "ilaç, tıbbi cihaz," ibaresi eklenmiştir.

(3) 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan "finansal kiralama suretiyle temini;" ibaresinden sonra gelmek üzere "afet ve acil durumlar için kurulan lojistik depoların işletilmesiyle ilgili hizmetleri," ibaresi eklenmiş; "temizlik, yemek, koruma ve güvenlik ile" ibaresi "yemek (beşinci fıkra kapsamındaki yemek hizmetleri hariç) ve" şeklinde değiştirilmiştir.

(4) 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Kanunun 57 nci maddesiyle, bu fıkroda yer alan "ve okullara sağlanan internet erişim hizmetleri, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri," ibaresi "; internet erişim hizmetleri, deniz haberleşmesi ve seyir güvenliği haberleşme hizmetleri, 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamındaki elektronik haberleşme hizmetleri, elektrik ve doğalgaz alımları, harita, plan, proje, etüt ve müşavirlik hizmetleri, 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Kanuna göre yapılan sınav işlemleri ile sınırlı olmak üzere basım, dağıtım, nakil, kamera kaydı ve izlenmesi ile sınav güvenliği ve gizliliği kapsamındaki alımlar," şeklinde değiştirilmiştir.

Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi

Madde 30- Maliye Bakanı, merkezî yönetim bütçe kanununun uygulamasına ilişkin olarak; harcamalarda tasarrufu sağlamak, tutarlı, dengeli ve etkili bir bütçe politikası yürütmek için gelir ve giderlere ilişkin kanun, tüzük, yönetmelik ve karamamelerle belirlenmiş konularda uygulamaları düzenlemek üzere gerekli önlemleri almaya, standartları belirlemeye, sınırlamalar koymaya, kamu istihdam politikasının belirlenmesine ve uygulanmasına yön vermeye, bütçe harcama ve gerçekleştirmelerini izlemeye, ödeneklerin dağıtım ve kullanımını belirli esaslara bağlamaya ve bu hususlarda kamu idareleri için uyulması zorunlu düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

Genel yönetimin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespitinin ve takibinin yapılabilmesi amacıyla, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve merkezî yönetim bütçesinden yardım alan kurum, kuruluş, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküller; gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personel giderlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri, istenilmesi halinde Maliye Bakanlığına vermek zorundadırlar. Bilgi, belge ve hesap durumlarını ibraz etmeyen veya uygun harcama yapmayan kamu idareleri ve diğer kuruluşlarla ilgili olarak gerekli önlemleri almaya Maliye Bakanı yetkilidir.

(Değişik son fıkra: 22/12/2005-5463/10 md.) Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

*Harcama Yapılması**Harcama yetkisi ve yetkilisi***Madde 31- (Değişik: 22/12/2005-5436/1 md.)**

Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.

Ancak, teşkilât yapısı ve personel durumu gibi nedenlerle harcama yetkililerinin belirlenmesinde güçlük bulunan idareler ile bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılmayan idarelerde harcama yetkisi, üst yönetici veya üst yöneticinin belirleyeceği kişiler tarafından; mahallî idarelerde İçişleri Bakanlığının, diğer idarelerde ise Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yürütülebilir.

Kanunların verdiği yetkiye istinaden yönetim kurulu, icra komitesi, komisyon ve benzeri kurul veya komite kararıyla yapılan harcamalarda, harcama yetkisinden doğan sorumluluk kurul, komite veya komisyona ait olur.

(Ek fıkra: 29/6/2012-6338/13 md.) Yükseköğretim Kurulu ile üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinde, harcama yetkilileri ödenek gönderme belgesiyle belirlenir. Bu idarelerde ödenek gönderme belgesi ile ödenek gönderilen birimler harcama birimi, kendisine ödenek gönderilen birimin en üst yöneticisi ise harcama yetkilisidir. Bütçe ödeneklerinin ilgili birimlere dağılımının planlanması, ödenek gönderme belgesine bağlanması ve kullanılmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde; idareler, merkez ve merkez dışı birimler ve görev unvanları itibarıyla harcama yetkililerinin belirlenmesine, harcama yetkisinin bir üst yönetim kademesinde birleştirilmesine ve devredilmesine ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir. Harcama yetkisinin devredilmesi, yetkiyi devreden idarî sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Harcama yetkilileri bütçede öngörülen ödenekleri kadar, ödenek gönderme belgesiyle kendisine ödenek verilen harcama yetkilileri ise tahsis edilen ödenek tutarında harcama yapabilir.

Harcama talimatı ve sorumluluk

Madde 32- Bütçelerden harcama yapılabilmesi, harcama yetkilisinin harcama talimatı vermesiyle mümkündür. Harcama talimatlarında hizmet gerekçesi, yapılacak işin konusu ve tutarı, süresi, kullanılabilir ödeneği, gerçekleştirme usulü ile gerçekleştirmeyle görevli olanlara ilişkin bilgiler yer alır.

Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur.

Giderin gerçekleştirilmesi

Madde 33- Bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. **(Değişik son cümle: 22/12/2005-5436/10 md.)** Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır.

Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.

(Ek üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Elektronik ortamda oluşturulan ortak bir veri tabanından yararlanmak suretiyle yapılacak harcamalarda, veri giriş işlemleri gerçekleştirme görevi sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Gerçekleştirme görevlileri, bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar.

(Ek son fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Giderin çeşidine göre aranacak gerçekleştirme belgelerinin şekil ve türleri; kamu borç yönetimine ilişkin olanlarda Hazine Müsteşarlığının uygun görüşünün alınması kaydıyla, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığınca, mahallî idareler için İçişleri Bakanlığınca, sosyal güvenlik kurumları için de bağlı veya ilgili oldukları bakanlıklar tarafından, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

*Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar⁽¹⁾***Madde 34-(Değişik: 22/12/2005-5436/2 md.)**

Ödeme emri belgesine bağlandığı halde ödenemeyen tutarlar, bütçeye gider yazılarak emanet hesaplarına alınır ve buradan ödenir. Ancak, malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen emanet hesaplarındaki tutarlar bütçeye gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar, mahkeme kararı üzerine ödenir.

Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.

(1) Bu madde başlığı "Ödenemeyen giderler ve emanet hesapları" iken, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İlgili olduğu malî yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde alacaklıları tarafından geçerli bir mazerete dayanmaksızın, yazılı talep edilmediğinden veya belgeleri verilmediğinden dolayı ödenemeyen borçlar zamanaşımına uğrayarak kamu idareleri lehine düşer.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde, bir taahhüde ve harcama talimatına dayanmayan giderlere ilişkin olup, Maliye Bakanlığınca belirlenecek ekonomik kodlardan yapılan ve bütçede ödeneği öngörülmuş olmakla birlikte, olduğu yer ve zamanda ödeneği bulunmayan giderler; dayanağını oluşturan harcama belgeleri de eklenmek suretiyle usûlüne göre gerçekleştirilerek ilgili hesaplara alınır ve ödeneğinin gelmesini müteakip ödenir. Bu tutarlara ilişkin ödenek gönderme belgeleri, en geç malî yılın sonuna kadar muhasebe birimine gönderilerek muhasebeleştirme işlemleri tamamlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Ön ödeme

Madde 35-(Değişik birinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Verilecek avansın üst sınırları merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.

Sözleşmesinde belirtilmek ve yüklenme tutarının yüzde otuzunu geçmemek üzere, yüklenicilere, teminat karşılığında bütçe dışı avans ödenebilir. İlgili kanunların bütçe dışı avans ödenmesine ilişkin hükümleri saklıdır.

Açılmış akreditiflere ilişkin kredi artıkları ertesi yıla devredilmekle birlikte ödenekleri iptal olunur. Devredilen kredi artıklarının karşılığı, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde ise üst yönetici tarafından idare bütçesinin ilgili tertibine ödenek kaydolunur.⁽¹⁾

Sözleşmelerin bitim tarihlerinde henüz bir kısım hizmet yerine getirilememiş veya zorunlu nedenlerle sözleşmenin uygulanmasına başlanılamamış ancak, ilgili idarece ek süre verilmiş ve bu süre ertesi malî yıla taşınmış ise; yıl sonunda yüklenme artığı devredilir ve bu tutarlara ilişkin ödenekler hakkında akreditiflerle ilgili hükümler uygulanır. Devredilen yüklenme artığı karşılığı hizmet ek süre içinde yerine getirilerek kanıtlayıcı belgeleri verildiğinde, tutarı hizmetin yapıldığı yıl bütçesine gider kaydıyla ödenir.

Her mutemet ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlüdür. Süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde ön ödeme şekilleri, devir ve mahsup işlemleri, yapılacak ön ödemelerin idareler ve gider türleri itibarıyla miktarı ve oranlarının belirlenmesi, zorunlu hallerde yapılacak harcamalar için ön ödemenin tutarı ve mahsup süresi, mutemetlerin görevlendirilmesi ve diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Diğer kamu idarelerinde ön ödemeye ilişkin usul ve esaslar bu madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle ilgili mevzuatlarında düzenlenir.⁽¹⁾

2.7.1992 tarihli ve 3833 sayılı Kanunun avans ve kredi işlemlerine ilişkin hükümleri saklıdır.

(Ek fıkra: 3/10/2016-KHK-676/34 md.) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bir malî yıl içinde tamamlanması mümkün olmayan asayiş ve güvenlik hizmetlerine yönelik alımlarının avans ve kredi işlemlerine ilişkin usuller İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik ile düzenlenir.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, üçüncü fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "diğer kamu idarelerinde üst yönetici tarafından ilgili idare bütçesinde açılacak özel bir tertibe" ibaresi, "diğer kamu idarelerinde ise üst yönetici tarafından idare bütçesinin ilgili tertibine" olarak değiştirilmiş; altıncı fıkrada yer alan "ve oranlarının belirlenmesi," ibaresinden sonra gelmek üzere "zorunlu hallerde yapılacak harcamalar için ön ödemenin tutarı ve mahsup süresi," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Gelirlerin Toplanması

Gelir politikası ve ilkeleri

Madde 36- Gelirlerin toplanmasında aşağıdaki ilkelere uyulur:

- a) Maliye Bakanlığı, gelir politikaları ve uygulamaları konusunda ilkelerini, amaçlarını, stratejilerini ve taahhütlerini her malî yıl başında kamuoyuna duyurur.
- b) Mükellef ve sorumlulara vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerini kolayca yerine getirebilmeleri için gerekli hizmetler sağlanır.
- c) Mükellef ve sorumluların vergiye uyumu teşvik edilir.
- d) Hakların korunması ve yükümlülükler konusunda mükelleflerin bilgilendirilmesi için ilgili idareler tarafından gerekli önlemler alınır.

Gelirlerin dayanakları

Madde 37- Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerinin kanuni dayanakları bütçelerinde gösterilir. Bütçelerde yer alan gelirler, ilgili kanunlarında belirtilen usullere göre tarh, tahakkuk ve tahsil edilir. Genel bütçe gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsili Maliye Bakanlığı veya tarh ve tahakkuka ilgili mevzuatına göre yetkili idareler tarafından yapılır.⁽¹⁾

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin topladığı vergi, resim, harç ve benzeri gelirlerden diğer idare, kurum ve kuruluşlara verilecek paylar, geliri toplayan kamu idaresi bütçesine bu amaçla konulacak ödeneklerden karşılanır. Malî yıl içinde kullanılabilir ödenek miktarı, ilgili kanun hükümleri uyarınca tahsil edilen miktar dikkate alınarak hesaplanacak pay miktarını geçemez. Hesaplanan pay tutarının, bu amaçla tahsis edilen ödenek tutarını aşması halinde, aradaki farkı geçmemek kaydıyla ödenek eklemesi yapmaya genel bütçe kapsamındaki idarelerde Maliye Bakanı, diğer idarelerde üst yöneticiler yetkilidir.

Tahsili zamanaşımına uğrayan gelirlerin silinmesine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak üzere, Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Gelirlerin toplanması sorumluluğu

Madde 38- Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.

Özel gelirler

Madde 39- Özel gelirler karşılığında idarelere tahsis edilen özel ödenek miktarları, ilgili idarelerin bütçelerinde gösterilir. Malî yıl içinde kullanılabilir özel ödenek miktarı, tahsil edilen özel gelir tutarını geçemez. Tahsil edilen özel gelirlerin ödenek tutarını aşması halinde, ödenek eklenemez.

Özel gelirlere ilişkin olarak ilgili kanunlarında belirtilen fiyatlandırılabilir mal ve hizmetlerin tarifeleri ile uygulamaya yönelik usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak ilgili kamu idarelerince belirlenir.

Özel gelirlerin ödenek kaydına, gelecek yıla devrine, iptaline ilişkin yetki ve işlemler merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilir.

---

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Maliye Bakanlığı" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya tarh ve tahakkuka ilgili mevzuatına göre yetkili idareler" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Bağış ve yardımlar

Madde 40- Herhangi bir gerçek veya tüzel kişi tarafından, kamu hizmetinin karşılığı olarak veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanamaz, benzeri adlar altında tahsilat yapılamaz.

Kamu idarelerine yapılan her türlü bağış ve yardımlar (...) ⁽¹⁾ gelir kaydedilir. Nakdi olmayan bağış ve yardımlar, ilgili mevzuatına göre değerlemeye tâbi tutularak kayıtlara alınır. ⁽¹⁾

Kamu yararına kullanılmak üzere kamu idarelerine yapılan şartlı bağış ve yardımlar, dış finansman kaynağından sağlananlarda 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hizmeti yapacak idarenin üst yöneticisi tarafından uygun görülmesi halinde, bütçede açılacak bir tertibe gelir ve şart kılındığı amaca harcanmak üzere açılacak bir tertibe ödenek kaydedilir. Bu ödenekten amaç dışında başka bir tertibe aktarma yapılamaz.

Bu ödeneklerden malî yıl sonuna kadar harcanmamış olan tutarlar, bağış ve yardımın amacı gerçekleşinceye kadar ertesi yıl bütçesine devir olunarak ödenek kaydedilir. Ancak, bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan tutarlar, tahsis amacının gerçekleştirilmesi bakımından yetersiz olanlar ile yılı bütçesinde belirlenen tutarı aşmayan ve iki yıl devrettiği halde harcanmayan ödenekleri iptal etmeye genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanı, diğer kamu idarelerinde üst yönetici yetkilidir.

Bağış ve yardımlar, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenildiği takdirde, bütçeye gider kaydıyla ilgisine geri verilir. Şartlı bağış ve yardımın zamanında kullanılmaması nedeniyle doğacak zararlar ile amaç dışı kullanım nedeniyle yapılan harcamalar sorumluluğu tespit edilenlere ödetirilir.

ALTINCI BÖLÜM

*Faaliyet Raporları ve Kesin Hesap**Faaliyet raporları***Madde 41- (Değişik: 22/12/2005-5436/3 md.)**

Üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır. Üst yönetici, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak, idaresinin faaliyet sonuçlarını gösteren idare faaliyet raporunu düzenleyerek kamuoyuna açıklar. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumları, idare faaliyet raporlarının birer örneğini Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderir.

Mahallî idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporlarının birer örneği Sayıştay ve İçişleri Bakanlığına gönderilir. İçişleri Bakanlığı, bu raporları esas alarak kendi değerlendirmelerini de içeren mahallî idareler genel faaliyet raporunu hazırlar ve kamuoyuna açıklar. Raporun birer örneği Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

Merkezî yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının bir malî yıldaki faaliyet sonuçları, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak genel faaliyet raporunda gösterilir. Bu raporda, mahallî idarelerin malî yapılarına ilişkin genel değerlendirmelere de yer verilir. Maliye Bakanlığı, genel faaliyet raporunu kamuoyuna açıklar ve bir örneğini Sayıştaya gönderir.

(1) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanununun 46 ncı maddesiyle; bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan "bütçelerine" ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

Sayıştay, mahallî idarelerin raporları hariç idare faaliyet raporlarını, mahallî idareler genel faaliyet raporunu ve genel faaliyet raporunu, dış denetim sonuçlarını dikkate alarak görüşlerini de belirtmek suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu raporlar ve değerlendirmeler çerçevesinde, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarını görüşür. Bu görüşmelere üst yönetici veya görevlendireceği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur.

İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan malî bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir.

Bu raporlarda yer alacak hususlar, raporların hazırlanması, ilgili idarelere verilmesi, kamuoyuna açıklanması ve bu işlemlere ilişkin süreler ile diğer usûl ve esaslar, İçişleri Bakanlığı ve Sayıştayın görüşü alınarak Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kesin hesap kanunu

Madde 42- Türkiye Büyük Millet Meclisi, merkezî yönetim bütçe kanununun uygulama sonuçlarını onama yetkisini kesin hesap kanunuyla kullanır.

Kesin hesap kanunu tasarısı, muhasebe kayıtları dikkate alınarak, merkezî yönetim bütçe kanununun şekline uygun olarak Maliye Bakanlığınca hazırlanır. Bu tasarı, bir yıllık uygulama sonuçlarını karşılaştırmalı olarak gösteren değerlendirmeleri içeren gerekçesiyle birlikte izleyen malî yılın Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği Sayıştaya gönderilir.

Kesin hesap kanun tasarısının ekinde;

- a) Genel mizan,
- b) Bütçe gelirleri kesin hesap cetveli ve açıklaması,
- c) Bütçe giderleri kesin hesap cetvelleri ve açıklaması,
- d) Bütçe gelir ve giderlerinin iller ve idareler itibarıyla dağılımı,
- e) Devlet borçları ve Hazine garantilerine ilişkin cetveller,
- f) Yılı içerisinde silinen kamu alacakları cetveli,
- g) **(Ek: 22/12/2005-5436/10 md.)** Mal yönetim hesabı icmal cetvelleri,
- h) Maliye Bakanlığı tarafından gerekli görülen diğer belgeler,⁽¹⁾

Yer alır.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinin kesin hesabının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.⁽²⁾

İdarelerin faaliyet raporları, genel faaliyet raporu, dış denetim genel değerlendirme raporu ve kesin hesap kanunu tasarısı ile merkezî yönetim bütçe kanunu tasarısı birlikte görüşülür. Ancak, bu raporlar ile genel uygunluk bildirimini Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında öncelikle görüşülür.

Mahallî idare bütçeleri ile sosyal güvenlik kurumları bütçelerinin uygulama sonuçlarının kesin hesaba bağlanması, ilgili kanunlarındaki hükümlere göre yapılır.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, bu fıkraya (g) bendi eklenmiş ve mevcut "(g)" bendi "h" bendi olarak teselsül ettirilmiştir; dördüncü fıkrada yer alan yer alan "Kamu idareleri" ibaresi, "Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Genel uygunluk bildirimini

Madde 43- Sayıştay, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için düzenleyeceği genel uygunluk bildirimini, kesin hesap kanun tasarısının verilmesinden başlayarak en geç yetmiş beş gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Genel uygunluk bildirimini; dış denetim raporları, idare faaliyet raporları ve genel faaliyet raporu dikkate alınarak hazırlanır.

Kesin hesap kanunu tasarısı ve genel uygunluk bildirimini Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştayca sonuçlandırılmamış denetimleri önlemez ve hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelmez.

ÜÇÜNCÜ KISIM

*Taşınır ve Taşınmazlar**Taşınır ve taşınmaz işlemleri*

Madde 44- Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında düzenlenir. **(Değişik ikinci cümle: 22/12/2005-5436/10 md.)** Bu malların kaydı ile taşınırın muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınca hazırlanacak ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

(Değişik ikinci fıkrası: 22/12/2005-5436/10 md.) Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Millî İstihbarat Teşkilatı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün (...) ⁽¹⁾ taşınırının kayda alınması ile bunların yönetim ve iç denetimine ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma, İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca birlikte hazırlanarak Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. ⁽¹⁾⁽²⁾

Taşınır ve taşınmaz edinme

Madde 45- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, kamu hizmetlerinin zorunlu kıldığı durumlarda gereken nicelikte ve nitelikte taşınır ve taşınmazları, yurt içinde veya yurt dışında, bedellerini peşin veya taksitle ödeyerek veya finansal kiralama suretiyle edinebilirler. Kamu idareleri, taşınmaz satın alma veya kamulaştırma işlemlerini yetki devri yoluyla bir başka kamu idaresi eliyle yürütebilir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin edindiği taşınmazlar Hazine adına, diğer kamu idarelerine ait taşınmazlar ise tüzel kişilikleri adına tapu sicilinde tescil olunur. Hazine adına tescil edilen taşınmazlar Maliye Bakanlığı tarafından yönetilir. Bu tescil işlemleri, adına tescil yapılan idarenin taşınmazın bulunduğu yerdeki ilgili birimine bildirilir.

Kamu idarelerince üretilen malların kendi tüketimlerinde kullanılması halinde bunların bedelleri, rayiç bedel üzerinden ilgili ödenek tertibine gider ve karşılığı gelir kaydedilir.

Kamu idareleri, ihtiyaç fazlası taşınırını ile görmekle yükümlü olduğu kamu hizmetlerinde kullanılacağına ve amacına uygun kullanılmaması halinde geri alınacağına dair tapu kütüğüne şerh konulması kaydıyla taşınmazlarını diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredebilir. Devredilmeyecek taşınır ve taşınmazlar ile devir ve kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Kamu idareleri arasındaki taşınmazların mülkiyetine ilişkin uyuşmazlıklar, görevli mahkemelere çözümlenir.

(1) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle; bu fıkrada yer alan "savunma ve güvenlik amaçlı" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(2) 31/10/2016 tarihli ve 678 sayılı KHK'nin 10 uncu maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil)" ibaresi "Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

Taşınır ve taşınmaz satışı

Madde 46- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin her türlü taşınır ve taşınmazlarının satışına Maliye Bakanlığı yetkilidir. Satış bedelleri genel bütçeye gelir kaydedilir. Diğer kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmazların elden çıkarılması özel kanunlarında belirtilen yetkili organlarının kararıyla mümkündür.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin taşınmazlarından değeri her yıl merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen sınıırın üzerinde olanlar, Bakanlar Kurulu kararıyla satılır.

*Taşınmaz tahsisi***Madde 47- (Değişik: 22/12/2005-5436/4 md.)**

Kamu idareleri, kanunlarında belirtilen kamu hizmetlerini yerine getirebilmek için mülkiyetlerindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri, birbirlerine ve köy tüzel kişiliklerine bedelsiz olarak tahsis edebilirler. Tahsis edilen taşınmaz, amaç dışı kullanılamaz.

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlarla Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerleri tahsis etmeye, kamu ihtiyaçları için gerekli olmayanların tahsisini kaldırmaya Maliye Bakanlığı; diğer taşınmazları tahsis etmeye ve tahsisini kaldırmaya ise maliki kamu idaresi yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kanunlardaki özel hükümler saklıdır.

Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk

Madde 48- Kamu idareleri, taşınırın yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumludurlar. Taşınırın özelliğinden veya olağan kullanımından kaynaklanan yıpranma ile usulüne uygun olarak belirlenen firelerden dolayı sorumluluk aranmaz.

Kullanılmak üzere taşınır teslim edilen görevliler, taşınırın korunmasından ve taşınıra verilen zararlardan sorumludur. Kamu idareleri, verilen zararların sorumlularına ödettirilmesini sağlamakla yükümlüdür.

Kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemleri, mevzuatında öngörülen kurallar dahilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılır. Bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenler sorumludur.

DÖRDÜNCÜ KISIM**Kamu Hesapları ve Malî İstatistikler****BİRİNCİ BÖLÜM***Kamu Hesapları**Muhasebe sistemi***Madde 49- (Değişik: 22/12/2005-5436/5 md.)**

Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenir. Bu standartlar Resmî Gazetede yayımlanır. Kurulun yapısı, çalışma usûl ve esasları ile diğer hususlar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kurulda görevlendirilenlerin aslı görevleri devam eder. Başkan ve üyelere, ayda ikiden fazla olmamak üzere her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince uygulanacak çerçeve hesap planı ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türlerine ilişkin hususlar, Kurul tarafından belirlenen muhasebe ve raporlama standartları çerçevesinde, ilgili idarelerin de görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenir ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.⁽¹⁾

Muhasebe işlemlerine, hesap planlarına ve işlemlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılacak belgelerin şekil ve türlerine ilişkin düzenleme, beşinci fıkrada belirtilen yönetmeliğe uygun olarak, ilgili idarelerin görüşü alınmak suretiyle merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri için Maliye Bakanlığınca; sosyal güvenlik kurumları için ilgili idarelerce, mahallî idareler için ise İçişleri Bakanlığınca Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle hazırlanır. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin detaylı hesap planlarına ilişkin hususlar Maliye Bakanlığınca belirlenir.⁽¹⁾

Kayıt zamanı⁽¹⁾

Madde 50- Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır. **(Mülga ikinci ve üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.)**

Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi

Madde 51- Kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri malî yılın hesaplarında gösterilir.

(Ek fıkra: 29/6/2012-6338/14 md.) Tahakkuk ettirilecek giderler Devlet muhasebesi kayıtlarında ekonomik sınıflandırmanın dördüncü düzeyini de kapsayacak şekilde gösterilir.

Bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilir.

Kamu hesapları malî yıl esasına göre tutulur. Malî yılın bitimine kadar fiilen yapılmış olan ödemelerden mahsup edilememiş olanların, ödenekleri saklı tutulmak suretiyle, mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen bir ay içinde yapılabilir. Zorunlu hallerde bu süre, Maliye Bakanlığı tarafından bütçe giderleri için bir ay, diğer işlemlerde iki ayı geçmemek üzere uzatılabilir.⁽²⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle, 50 maddenin madde başlığında yer alan "ve kullanılacak belgeler" ibaresi metinden çıkarılmış, 18 madde ile de 49 uncu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarının 1/1/2007 tarihinde yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

(2) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanununun 46 ncı maddesiyle; bu fıkranın son cümlesinde yer alan "beş" ibaresi "iki" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM
Mali İstatistikler

Kapsam, temel ilkeler ve kurumsal çevre

Madde 52- Mali istatistikler, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali işlemlerini kapsar.

Mali istatistikler, uluslararası standartlara uygun olarak bütünlük, güvenilirlik, kullanılabilirlik, yönetsel geçerlilik ve ulaşılabilirlik ilkeleri çerçevesinde; yeterli mesleki eğitimi almış personel tarafından muhasebe kayıtlarındaki verilere dayanılarak ve istatistiksel yöntemler kullanılarak hazırlanır.

Mali istatistiklerin hazırlanmasında kamu idarelerinin yöneticileri uygun kurumsal çevrenin oluşturulması için gerekli önlemleri alır.

(Ek fıkra: 24/7/2008-5793/33 md.) Bu Kanunda yer alan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tanımına bağlı kalmaksızın; mali istatistiklerin derlenmesi amacıyla, uluslararası sınıflandırmalara uygun olarak, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye İstatistik Kurumunun da görüşünü almak suretiyle, ayrıca genel yönetim sektörü adıyla bir kapsam belirlemeye ve bu kapsamdaki kamu idarelerinin mali verilerini almaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Mali istatistiklerin hazırlanması ve açıklanması

Madde 53- Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistikler, Maliye Bakanlığınca derlenir. Merkezî yönetim kapsamı dışındaki kamu idareleri mali istatistiklerini belirlenmiş ilkelere uygun olarak hazırlar ve belirlenen süreler içinde Maliye Bakanlığına gönderir.

Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistikler, Maliye Bakanlığınca aylık olarak yayımlanır. Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelere ait mali istatistikler ile merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistikler Maliye Bakanlığınca birleştirilerek, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistikler elde edilir ve üçer aylık dönemler itibarıyla yayımlanır.

Mali istatistiklerin anlaşılabilir ve kullanıcılar için kolayca ulaşılabilir olması esastır.

(Ek fıkra: 24/7/2008-5793/34 md.) 52 nci maddenin son fıkrasına göre belirlenen kamu idarelerinden, mali istatistiklerine esas verilerini süresinde göndermeyenlere Maliye Bakanlığınca bir ay ek süre verilir. Ek süre sonunda da verilerin gönderilmemesi halinde, Maliye Bakanlığının talebi üzerine, ilgili kamu idaresinin üst yöneticileri tarafından mali hizmetler birimi yöneticisi ile muhasebe yetkilisine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemeler toplamı tutarında idari para cezası verilir. İdari para cezası uygulanmış olması bilgi verme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz. İdari para cezaları, bu Kanununun 73 üncü maddesi hükümlerine göre tahsil edilir.

Mali istatistiklerin değerlendirilmesi

Madde 54- Bir yıla ait mali istatistikler izleyen yılın Mart ayı içinde; hazırlanma, yayımlanma, doğruluk, güvenilirlik ve önceden belirlenmiş standartlara uygunluk bakımından Sayıştay tarafından değerlendirilir ve bu amaçla düzenlenen değerlendirme raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Maliye Bakanlığına gönderilir. Bu raporda yer alan değerlendirmelere ilişkin olarak Maliye Bakanı gerekli önlemleri alır.

BEŞİNCİ KISIM

İç Kontrol Sistemi

İç kontrolün tanımı

Madde 55-(Değişik birinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.⁽¹⁾

İç kontrolün amacı

Madde 56- İç kontrolün amacı;

- a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- e) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını,

Sağlamaktır.

Kontrolün yapısı ve işleyişi

Madde 57-(Değişik birinci fıkrası: 22/12/2005-5436/10 md.) Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur.

Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınır.

(Mülga son fıkrası: 22/12/2005-5436/10 md.)

Ön malî kontrol⁽²⁾

Madde 58-(Değişik: 22/12/2005-5436/6 md.)

Ön malî kontrol, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsar.

Ön malî kontrol süreci, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşur.

Kamu idarelerinde ön malî kontrol görevi, yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütülür.

Harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılacak asgarî kontroller, malî hizmetler birimi tarafından ön malî kontrole tâbi tutulacak malî karar ve işlemlerin usûl ve esasları ile ön malî kontrole ilişkin standart ve yöntemler Maliye Bakanlığınca belirlenir. Kamu idareleri, bu standart ve yöntemlere aykırı olmamak şartıyla bu konuda düzenleme yapabilir.

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle bu fıkrada yer alan "harcama öncesi" ibaresi "iç" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu madde başlığı "Harcama öncesi kontrol" iken, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 6 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Mali kontrol yetkilisinin nitelikleri ve atanması

Madde 59- (Mülga: 22/12/2005-5436/10 md.)

Mali hizmetler birimi

Madde 60- (Değişik: 22/12/2005-5436/7 md.)

Kamu idarelerinde aşağıda sayılan görevler, mali hizmetler birimi tarafından yürütülür:

- a) İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek.
  - b) İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek.
  - c) Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak.
  - d) Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabı ile malî istatistikleri hazırlamak.
  - e) İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.
  - f) Genel bütçe kapsamı dışında kalan idarelerde muhasebe hizmetlerini yürütmek.
  - g) Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlamak.
  - h) İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek.
  - i) İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak.
  - j) İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak.
  - k) Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak.
  - l) Ön malî kontrol faaliyetini yürütmek.
  - m) İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak.
  - n) Malî konularda üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- Alım, satım, yapım, kiralama, kiraya verme, bakım-onarım ve benzeri malî işlemlerden; idarenin tamamını ilgilendirenler destek hizmetlerini yürüten birim, sadece harcama birimlerini ilgilendirenler ise harcama birimleri tarafından gerçekleştirilir. Ancak, harcama yetkililiği görevi uhdesinde kalmak şartıyla, harcama birimlerinin talebi ve üst yöneticinin onayıyla bu işlemler destek hizmetlerini yürüten birim tarafından yapılabilir.
- Mali hizmetler biriminin yapısı teşkilât kanunlarında gösterilir. Malî hizmetler birimlerinin çalışma usûl ve esasları; idarelerin teşkilat yapısı dikkate alınmak ve stratejik planlama, bütçe ve performans programı, muhasebe-kesin hesap ve raporlama ile iç kontrol fonksiyonlarının ayrı alt birimler tarafından yürütülebilmesini sağlayacak şekilde Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Harcama yetkilisi ile muhasebe yetkilisi görevi aynı kişide birleşemez. Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol görevini yürütenler malî işlem sürecinde görev alamazlar.

(Değişik son fıkrâ: 25/4/2007-5628/3 md.) İdarelerin malî hizmetler birimlerinde malî hizmetler uzman yardımcısı ve malî hizmetler uzmanı çalıştırılabilir. Malî hizmetler uzman yardımcısı kadrolarına veya pozisyonlarına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ilave olarak;

a) En az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden veya bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt içi veya yurt dışındaki öğretim kurumlarından mezun olmak,

b) Yapılacak özel yarışma sınavında başarılı olmak,

c) Sınavın yapıldığı yılın başı itibarıyla 30 yaşını doldurmamış olmak,
şartları aranır.

Özel yarışma sınavı, Maliye Bakanlığınca tarafından Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezine yaptırılacak yazılı sınav ve Maliye Bakanlığınca yapılacak sözlü sınavdan oluşur. Özel yarışma sınavında başarılı olanlar, ÖSYM tarafından başarı sırası ve yaptıkları tercihler dikkate alınarak belirlenir ve bunlar idarelerde malî hizmetler uzman yardımcısı kadro veya pozisyonlarına atanırlar. Bu kadro veya pozisyonlara atananlar en az üç yıl çalışmak ve başarılı olmak şartıyla, açılacak yeterlik sınavına girme hakkını kazanırlar. Maliye Bakanlığınca yapılacak yeterlik sınavında başarılı olanlar malî hizmetler uzmanı kadro veya pozisyonlarına atanırlar. Malî hizmetler uzman yardımcılığı döneminde veya yeterlik sınavında başarılı olamayanlar, istihdam şekline göre buldukları kamu idarelerinde durumlarına uygun kadro veya pozisyonlara atanırlar. Özel yarışma sınavına katılacak adayların belirlenmesi, sınavların yapılması, atama ve yerleştirilmeleri, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları ile çalışma usûl ve esasları Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Malî hizmetler uzmanı kadrolarına atandıktan sonra en az üç yıl süreyle atandıkları idarelerde söz konusu kadrolarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre görev yapanlar, kendilerinin isteği ve idarelerinin muvafakati ile başka bir kamu idaresinin aynı unvanlı kadrolarına atanabilirler.

Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları⁽¹⁾

Madde 61-(Değişik birinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Memuriyet kadro ve unvanlarının muhasebe yetkilisi niteliğine etkisi yoktur.

Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur. 9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetleri Maliye Bakanlığınca yürütülür. Muhasebe yetkilileri gerekli bilgi ve raporları düzenli olarak kamu idarelerine verirler.

Muhasebe yetkilileri ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde;

- a) Yetkililerin imzasını,
- b) Ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam olmasını,
- c) Maddi hata bulunup bulunmadığını,
- d) Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri,

Kontrol etmekle yükümlüdür.

Muhasebe yetkilileri, ilgili mevzuatında düzenlenmiş belgeler dışında belge arayamaz. Yukarıda sayılan konulara ilişkin hata veya eksiklik bulunması halinde ödeme yapamaz. Belgesi eksik veya hatalı olan ödeme emri belgeleri, düzeltilmek veya tamamlanmak üzere en geç bir iş günü içinde gerekçeleriyle birlikte harcama yetkilisine yazılı olarak gönderilir. Hataların düzeltilmesi veya eksikliklerin giderilmesi halinde ödeme işlemi gerçekleştirilir.⁽²⁾

Muhasebe yetkilileri işlemlerine ilişkin defter, kayıt ve belgeleri muhafaza eder ve denetime hazır bulundurur.

---

(1) Bu madde başlığı "Muhasebe hizmetleri" iken, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(2) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle, dördüncü fıkrada yer alan "Malî kontrol yetkilisine de bildirilmek şartıyla, belgesi eksik veya hatalı" ibaresi, "Belgesi eksik veya hatalı"; yedinci fıkrasında yer alan "muhasebe mutemedidir." ibaresi, "muhasebe yetkilisi mutemedidir."; "Muhasebe mutemetleri" ibaresi, "Muhasebe yetkilisi mutemetleri", "Muhasebe mutemetlerinin" ibaresi, "Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur. Muhasebe yetkililerinin bu Kanuna göre yapacakları kontrollere ilişkin sorumlulukları, görevleri gereği incelemeleri gereken belgelerle sınırlıdır. **(Ek cümle: 22/12/2005-5436/10 md.; Değişik: 24/7/2008-5793/35 md.)** Muhasebe yetkililerinin görev ve yetkilerinin yardımcılara devredilmesine, muhasebe yetkililerinin herhangi bir nedenle görevlerinden ayrılmalarında muhasebe hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin düzenleme yapmaya ve sertifika sınavlarına girmeye hak kazanılması bakımından muhasebe yetkilisi yardımcısı eşiti görevleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. ⁽¹⁾

Muhasebe yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, vermeye ve göndermeye yetkili olanlar muhasebe yetkilisi mutemedidir. Muhasebe yetkilisi mutemetleri doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumludur. Muhasebe yetkilisi mutemetlerinin görevlendirilmeleri, yetkileri, denetimi, tutacakları defter ve belgeler ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması

Madde 62 -(Değişik: 22/12/2005-5436/8 md.)

Muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilenler ile aşağıdaki şartları taşıması gerekir:

- a) En az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmak.
- b) Kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmak koşuluyla bu idarelerde muhasebe yetkilisi yardımcısı veya eşiti görevlerde bulunmak.
- c) Muhasebe yetkilisi sertifikası almış olmak.
- d) Son üç yıl içerisinde olumsuz sicil almamış olmak.

---

(1) 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan "birinci" ibaresi "ikinci" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

e) Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almamış olmak.

f) Görevin gerektirdiği bilgi ve temsil yeteneğine sahip olmak.

Ancak, belde ve nüfusu 25.000'in altında olan ilçe belediyeleri ile mahalli idare birliklerinde muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacakların, yukarıdaki fıkranın (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen şartları taşımaları kaydıyla, en az lise mezunu olmaları ve kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmaları yeterlidir.

9.12.1994 tarihli ve 4059 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde muhasebe yetkilisi Maliye Bakanlığınca, diğer kamu idarelerinde ise üst yöneticiler tarafından atanır.

Muhasebe yetkilisi olacak görevliler, Maliye Bakanlığınca görevin niteliği dikkate alınarak meslekî konularda eğitime tâbi tutulur ve bu eğitimi başarıyla tamamlayanlara sertifika verilir.

(Değişik son fıkra: 24/7/2008-5793/36 md.) Muhasebe yetkilisi sertifika programına başvuru şartları, adayların eğitimi, eğitim süresi, sertifika sınavı, sertifika verilmesi, bu işlemlerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte yapılması ile muhasebe yetkililerinin çalışma usul ve esasları, Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

İç denetim

Madde 63- İç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyetler, idarelerin yönetim ve kontrol yapıları ile malî işlemlerinin risk yönetimi, yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir.

(Düzenleme ikinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) İç denetim, iç denetçiler tarafından yapılır. **(Ek cümle: 22/12/2005-5436/10 md.)** Kamu idarelerinin yapısı ve personel sayısı dikkate alınmak suretiyle, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun uygun görüşü üzerine, doğrudan üst yöneticiye bağlı iç denetim birimi başkanlıkları kurulabilir.⁽¹⁾

İç denetçinin görevleri

Madde 64- Kamu idarelerinin yıllık iç denetim programı üst yöneticinin önerileri de dikkate alınarak iç denetçiler tarafından hazırlanır ve üst yönetici tarafından onaylanır.

İç denetçi, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

- Nesnel risk analizlerine dayanarak kamu idarelerinin yönetim ve kontrol yapılarını değerlendirmek.
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak.
- Harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.
- İdarenin harcamalarının, malî işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek.⁽¹⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle 63 üncü maddenin birinci cümlesinde yer alan "ve nesnel güvence sağlayan danışmanlık faaliyetidir." ibaresi, ", nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir."; 64 üncü maddenin (d) bendinde yer alan, "izlemek" ibaresi, "denetlemek" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiş olup, 63 üncü maddenin ikinci cümlesi ikinci fıkra olarak düzenlenmiştir.

e) Malî yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak.

f) Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak.

g) Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlandığında, ilgili idarenin en üst amirine bildirmek.

İç denetçi bu görevlerini, İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen ve uluslararası kabul görmüş kontrol ve denetim standartlarına uygun şekilde yerine getirir.

İç denetçi, görevinde bağımsızdır ve iç denetçiye asli görevi dışında hiçbir görev verilemez ve yaptırılamaz.

İç denetçiler, raporlarını doğrudan üst yöneticiye sunar. Bu raporlar üst yönetici tarafından değerlendirmek suretiyle gereği için ilgili birimler ile malî hizmetler birimine verilir. İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemler, üst yönetici tarafından en geç iki ay içinde İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir.

İç denetçinin nitelikleri ve atanması

Madde 65- İç denetçi olarak atanacakların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilenler ile aşağıdaki şartları taşıması gerekir:

a) İlgili kamu idaresinin özelliği de dikkate alınarak İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen alanlarda en az dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmak.

b) Kamu idarelerinde denetim elemanı olarak en az beş yıl veya İç Denetim Koordinasyon Kurulunca belirlenen alanlarda en az sekiz yıl çalışmış olmak.

c) Mesleğin gerektirdiği bilgi, ehliyet ve temsil yeteneğine sahip olmak.

d) İç Denetim Koordinasyon Kurulunca gerekli görülen diğer şartları taşımak.

Kamu idarelerine iç denetçi olarak atanacaklar, İç Denetim Koordinasyon Kurulu koordinatörlüğünde, Maliye Bakanlığınca iç denetim eğitimine tâbi tutulur. Eğitim programı, iç denetçi adaylarına denetim, bütçe, malî kontrol, kamu ihale mevzuatı, muhasebe, personel mevzuatı, Avrupa Birliği mevzuatı ve mesleki diğer konularda yeterli bilgi verilecek şekilde hazırlanır. Bu eğitimi başarıyla tamamlayanlara sertifika verilir. İç denetçi adayları için uygulanacak eğitim programının süresi, konuları ve eğitim sonucunda yapılacak işlemler ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından hazırlanarak Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(Değişik ilk cümle: 22/12/2005-5436/10 md.) İç denetçiler, bakanlıklar ve bağlı idarelerde, üst yöneticilerin teklifi üzerine Bakan, diğer idarelerde üst yöneticiler tarafından sertifikalı adaylar arasından atanır ve aynı usûlle görevden alınır. İç denetçilerin kamu idareleri itibarıyla sayıları, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunca hazırlanarak, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İç Denetim Koordinasyon Kurulu

Madde 66- Maliye Bakanlığına bağlı İç Denetim Koordinasyon Kurulu, yedi üyeden oluşur. Üyelerden biri Başbakanın, biri Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın, biri Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın, biri İçişleri Bakanının, başkanı dahil üçü Maliye Bakanının önerisi üzerine beş yıl süre ile Bakanlar Kurulu tarafından atanır. Bunların 67 nci maddede belirtilen görevleri yapabilecek niteliklere sahip olması şarttır. Maliye Bakanı tarafından önerilecek adaylardan birinin ekonomi, maliye, muhasebe, işletme alanlarından birinde doktora derecesine sahip öğretim üyeleri arasından olması şartı aranır. Üyeler, bu sürenin sonunda yeniden atanabilirler.

Gerekli görülen hallerde İç Denetim Koordinasyon Kurulu, oy hakkı olmamak kaydıyla teknik yardım almak ve danışmak amacıyla uzman kişileri de toplantılara davet edebilir. Kurulun çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar İç Denetim Koordinasyon Kurulunun önerisi üzerine Maliye Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İç Denetim Koordinasyon Kurulunda görevlendirilenlerin asli görevleri devam eder. Başkan ve üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

İç Denetim Koordinasyon Kurulunun görevleri

Madde 67- İç Denetim Koordinasyon Kurulu, kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere aşağıdaki görevleri yürütür:

- a) İç denetime ilişkin denetim ve raporlama standartlarını belirlemek, denetim rehberlerini hazırlamak ve geliştirmek.
- b) Uluslararası uygulamalar ve denetim standartlarıyla uyumlu risk değerlendirme yöntemlerini geliştirmek.
- c) Kamu idarelerinin denetim birimleri ile işbirliğini sağlamak.
- d) Yolsuzluk veya usulsüzlüklerin ortadan kaldırılması için gerekli önlemlerin alınması konusunda önerilerde bulunmak.
- e) Risk içeren alanlarda iç denetçilere program dışı özel denetim yaptırılması için kamu idarelerine önerilerde bulunmak.
- f) İç denetçilerin eğitim programlarını düzenlemek.
- g) İç denetçiler ile üst yöneticiler arasında görüş ayrılığı bulunması halinde anlaşmazlığın giderilmesine yardımcı olmak.
- h) İdarelerin iç denetim raporlarını değerlendirerek sonuçlarını konsolide etmek suretiyle yıllık rapor halinde Maliye Bakanına sunmak ve kamuoyuna açıklamak.
- i) **(Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.)** İşlem hacimleri ve personel sayıları dikkate alınmak suretiyle idareler ile ilçe ve belde belediyeleri için iç denetçi atanıp atanmayacağına karar vermek.
- j) İç denetçilerin atanmasına ilişkin diğer usulleri belirlemek.
- k) İç denetçilerin uyacakları etik kuralları belirlemek.
- l) **(Ek: 22/12/2005-5436/10 md.)** Kalite güvence ve geliştirme programını düzenlemek ve iç denetim birimlerini bu kapsamda değerlendirmek.

ALTINCI KISIM

Dış Denetim

Dış denetim

Madde 68- Sayıştay tarafından yapılacak harcama sonrası dış denetimin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, yönetimin malî faaliyet, karar ve işlemlerinin; kanunlara, kurumsal amaç, hedef ve planlara uygunluk yönünden incelenmesi ve sonuçlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlanmasıdır.

Dış denetim, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları dikkate alınarak;

- a) Kamu idaresi hesapları ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, malî tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna ilişkin malî denetimi ile kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin malî işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti,

b) Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi, faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ve performans bakımından değerlendirilmesi,

Suretiyle gerçekleştirilir.

Dış denetim sırasında, kamu idarelerinin iç denetçileri tarafından düzenlenen raporlar, talep edilmesi halinde Sayıştay denetçilerinin bilgisine sunulur.

Denetimler sonucunda; ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen hususlarda düzenlenen raporlar, idareler itibarıyla konsolide edilir ve bir örneği ilgili kamu idaresine verilerek üst yönetici tarafından cevaplandırılır. Sayıştay, denetim raporları ve bunlara verilen cevapları dikkate alarak düzenleyeceği dış denetim genel değerlendirme raporunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Sayıştay tarafından hesapların hükme bağlanması; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider ve mal hesapları ile bu hesaplarla ilgili işlemlerinin yasal düzenlemelere uygun olup olmadığına karar verilmesidir.

Dış denetim ve hesapların hükme bağlanmasına ilişkin diğer hususlar ilgili kanununda düzenlenir.

(...) ⁽¹⁾ Sayıştayın denetlenmesi⁽¹⁾

Madde 69- (...) ⁽¹⁾ Sayıştayın denetlenmesi, her yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen ve gerekli mesleki niteliklere sahip denetim elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından, hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılır.⁽¹⁾

YEDİNCİ KISIM

Yaptırımlar ve Yetkili Merciler

Ödenek üstü harcama

Madde 70- Kamu zararı oluşturmamakla birlikte bütçelere, ayrıntılı harcama programlarına, serbest bırakma oranlarına aykırı olarak veya ödenek gönderme belgelerindeki ödenek miktarını aşan harcama talimatı veren harcama yetkililerine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemeler toplamının iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

Kamu zararı

Madde 71- (Değişik birinci fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

Kamu zararının belirlenmesinde;

- İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,
- Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,
- Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,
- İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,
- İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,
- (Mülga:22/12/2005-5436/10 md.)**
- Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

Esas alınır.

(1) Bu madde başlığı "Sayıştayın denetlenmesi" iken, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle değiştirilmiş ve maddenin başına "Türkiye Büyük Millet Meclisi ve" ibaresi eklenmiş, daha sonra maddenin başlığında ve metninde yer alan "Türkiye Büyük Millet Meclisi ve" ibareleri 23/7/2010 tarihli ve 6009 sayılı Kanunun 55 inci maddesiyle çıkarılmıştır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

(Değişik son fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yetkisiz tahsil ve ödeme

Madde 72- Kanunların öngördüğü şekilde yetkili kılınmamış hiçbir gerçek veya tüzel kişi, kamu adına tahsilat veya ödeme yapamaz.

Yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılması, kamu hizmeti karşılığında veya kamu hizmetleriyle ilişkilendirilerek bağış veya yardım toplanması veya başka adlarla tahsilat veya ödeme yapılması hallerinde; söz konusu tutarlar, yetkisiz tahsilat veya ödeme yapılanlardan alınarak, ilgisine göre bütçeye gelir kaydedilir veya ilgililerine iade edilmek üzere emanet hesaplarına kaydedilir. Ayrıca, bunlar hakkında ilgili kanunları uyarınca adli ve idari yönden gerekli işlemler yapılır.

Para cezaları ve yetkili merciler

Madde 73- Bu Kanunda belirtilen para cezaları, ilgili kamu idaresinin üst yöneticisi tarafından verilir. Para cezaları, karar verilmesini izleyen ay başından başlamak üzere ve herhangi bir hüküm almaya gerek kalmaksızın; ilgililerine yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerin dörtte biri oranında kesilerek tahsil olunur.

Zamanaşımı

Madde 74- Kamu zararının meydana geldiği ve bu Kanunda belirtilen para cezalarının verilmesini gerektiren fiilin işlendiği yılı izleyen mali yılın başından başlamak üzere zamanaşımını kesen ve durduran genel hükümler saklı kalmak kaydıyla onuncu yılın sonuna kadar tespit ve tahsil edilemeyen kamu zararları ile para cezaları zamanaşımına uğrar.⁽¹⁾

(1) 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 10 uncu maddesiyle, bu maddede yer alan "başlamak üzere" ibaresinden sonra gelmek üzere, "zamanaşımını kesen ve durduran genel hükümler saklı kalmak kaydıyla" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

SEKİZİNCİ KISIM
Diğer Hükümler

Maliye Bakanlığınca yürütülecek hizmetler

Madde 75-(Mülga birinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.)

Malî yönetim ve kontrol sisteminin tümüyle zaafa uğradığı, belirgin yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; ilgili bakanın talep etmesi veya doğrudan Başbakanın onayı üzerine Maliye Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, kamu idarelerinin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirir. Bu teftişler sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği İç Denetim Koordinasyon Kuruluna, bir örneği de gerekli işlemlerin yapılması için ilgili bakana gönderilir.

Kamu idarelerinin sorumluluğu

Madde 76- Malî karar ve işlemlere ilişkin her türlü kayıt, bilgi ve belgeler, kamu idareleri tarafından düzenli olarak muhafaza edilir.

Kamu idareleri ve görevlileri; malî yönetim ve kontrol sistemleri ile bütçenin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebeleştirilmesi, raporlanması işlemlerine ait bilgi ve belgeleri denetimle görevlendirilmiş olanlara ibraz etmek, görevin sağlıklı yapılmasını sağlayacak önlemleri almak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek zorundadır.

Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idareler

Madde 77- Sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idare bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması ile diğer malî işlemleri, bu Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ilgili kanunlarındaki hükümlere tâbidir. Ancak, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerin ayrıntılı harcama programları ile finansman programları bütçeleriyle birlikte hazırlanır, görüşülür ve onaylanır. Ödenekler de bu usul ve esaslara göre kullanılır.

Malî yönetim ve kontrol sisteminin tümüyle zaafa uğradığı, belirgin yolsuzluk veya kamu zararına yönelik emarelerin ortaya çıktığı durumlarda; il özel idareleri için ilgili vali, belediyeler için ilgili belediye başkanının talep etmesi veya doğrudan Başbakanın onayı üzerine İçişleri Bakanı, yetkili denetim elemanlarına, ilgili mahallî idarelerin tüm malî yönetim ve kontrol sistemlerini, malî karar ve işlemlerini mevzuata uygunluk yönünden teftiş ettirir. Bu teftişler sonucunda düzenlenecek raporların bir örneği İç Denetim Koordinasyon Kuruluna, bir örneği de gerekli işlemlerin yapılması için ilgili vali veya belediye başkanına gönderilir.

Kurumlardan alınacak hasılat payı

Madde 78- Kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu şirketlerinin gayrisafi hasılatının yüzde onbeşine kadar tutarda bir bedel tahsil edilerek genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu kapsamda bedel tahsil edilecek kurum ve kuruluşlar ile hasılat payı oranları, ödeme yeri ve zamanı Bakanlar Kurulunca belirlenir. Zamanında ödenmeyen hasılat payları, Bakanlar Kurulunca belirlenen oranda zam uygulanmak suretiyle 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanuna göre tahsil edilir. Hesaplanan zam, kurum ve kuruluşun bu payları ödeme yetkisi verilmiş görevlilerinden alınır. Ancak, Maliye Bakanlığınca verilmiş ek süreler için zam uygulanmaz. ⁽¹⁾

(1) 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanununun 28 inci maddesiyle, bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "merkezi yönetim bütçe kanununda gösterilir." ibaresi, "Bakanlar Kurulunca belirlenir." şeklinde ve üçüncü cümlesinde yer alan "merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen" ibaresi, "Bakanlar Kurulunca belirlenen" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Düzenleyici ve denetleyici kurumların üçer aylık dönemler itibarıyla oluşacak gelir fazlaları, her üç ayda bir izleyen ayın onbeşine kadar genel bütçeye aktarılır. Bu fıkra hükmü İstanbul Menkul Kıymetler Borsası hakkında da uygulanır. Söz konusu tutarların süresi içinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Kanuna göre gecikme zammı da uygulanmak suretiyle takip ve tahsil edilir.

Kamu alacaklarının silinmesi

Madde 79- (Değişik: 29/6/2012-6338/15 md.)

Özel mevzuatındaki hükümler saklı kalmak üzere, idare hesaplarında kayıtlı olup 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında izlenen kamu alacakları dışında kalan;

- a) Zarurî veya mücbir sebeplerle takip ve tahsil imkânı kalmayan,
- b) Tahsili için yapılacak takibat giderlerinin asıl alacak tutarından fazla olacağı anlaşılan,

kamu alacaklarından merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilen tutarlara kadar olanların kayıtlardan çıkarılmasına üst yöneticiler yetkilidir. (a) bendine göre belirlenen tutarı aşan kamu alacaklarından silinmesi öngörülenler merkezî yönetim bütçe kanununda ayrıca gösterilir.

Yetki

Madde 80- Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

DOKUZUNCU KISIM

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler, Geçici Maddeler ve Yürürlük

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 81- Bu Kanunun geçici maddelerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla;

- a) 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile ek ve değişiklikleri,
- b) 832 sayılı Sayıştay Kanununun 30, 32, 33, 36, 37 nci maddeleri ile diğer maddelerinin bu Kanuna aykırı hükümleri,
- c) Bu Kanun kapsamındaki kamu idarelerine ilişkin olarak, 4.1.1961 tarihli ve 211 sayılı Kanunun 98 - 106 ncı maddeleri hariç olmak üzere, diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununa tâbi olunmadığına dair istisna veya muafiyet getiren hükümleri,
- d) 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrası,
- e) 26.11.1999 tarihli ve 4481 sayılı Kanunun 15 inci maddesi,
- f) Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1- (Ek: 22/12/2005-5436/11 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın muhasebe hizmetleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanlığı muhasebe hizmetleri ise Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri tarafından atanan muhasebe yetkilileri tarafından yerine getirilir.

*Müşterek fon hesabı***Ek Madde 2- (1/7/2006-5538/20 md.)**

Çeşitli mevzuatla kurulmuş fonların her türlü geliri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Hazine Müsteşarlığı adına açılan müşterek fon hesabına yatırılır. Bu hesaba yatırılan gelirlere ilişkin mevzuatında öngörülen fonlar arası pay ve kesintiler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yapılır.

Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonunun gelirleri, yapılan kesintilerden sonra kalan tutarlar üzerinden genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Bu Fon, hizmetlerini bütçenin (A) işaretli cetveline konulan ödeneklerle yerine getirir. Ancak, bu Fon gelirlerinden kredi ana para geri dönüşleri, kredi faizleri, borçlanma ve satış hasılatı, genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmeksizin doğrudan müşterek fon hesabından ilgili Fonun gider hesabına aktarılır.

Kapsam dışında bırakılan fonların gelirleri ve harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmez. Ancak, bunların müşterek fon hesabında toplanan gelirlerinden Maliye Bakanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın birlikte teklifi üzerine Başbakanın onayı ile belirlenecek oran ve tutarlarda kesinti yapılarak genel bütçeye gelir kaydedilebilir.

Fonlar, hizmet ve harcamalarını kendi mevzuatında yer alan esas ve usullere göre yürütürler. Fon gelirlerinin tahsili, takibi, gelir kaydı, muhasebeleştirilmesi ve denetimine ilişkin süre, esas ve usuller Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığınca müştereken tespit edilir.

Kanun ve kanun hükmünde kararname ile kurulanlar hariç olmak üzere, hizmet alanı kalmayan fonlar Maliye Bakanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın birlikte teklifi üzerine Başbakanın onayı ile tasfiye edilebilir. Bunların tasfiyesine ilişkin her türlü düzenlemeyi yapmaya Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir. Maliye Bakanı ile Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın birlikte teklifi üzerine Başbakanın onayı ile fonların gider hesapları üzerinden aktarma yapılabilir. Aktarılan tutar, kendisine aktarma yapılan fonun gelir hesabı üzerinden müşterek fon hesabına, buradan da tamamı gider hesabına aktarılır.

Bütçe kapsamı dışındaki fonlardan kendi mevzuatına göre yapılan kesinti ile fonlar arası aktarmalardan sonra kalan tutar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilgili fonun gider hesabına aktarılır.

*FATİH Projesi kapsamında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri***Ek Madde 3- (Ek: 2/12/2016-6764/53 md.)**

Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında Millî Eğitim Bakanlığınca yapılacak yazılım, donanım, dijital içerik alımı, internet erişim hizmetleri sağlanması, ağ altyapısı, AR-GE merkezi, veri merkezi kurulumu ve bunlara ilişkin her türlü bakım, onarım ve işletme işlerinde üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişilebilir.

Geçici Madde 1- Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce mali işlemleri Maliye Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan kamu idarelerinde, malî yönetim ve kontrol sistemi kuruluncaya kadar, bu Kanun uyarınca yapılması gereken görevler, Maliye Bakanlığının birimleri tarafından yürütülür. Maliye Bakanlığınca belirlenecek kriterlerin yerine getirilmesi durumunda, bu kamu idarelerine yetki devri, Maliye Bakanlığının önerisi üzerine idareler itibarıyla gerçekleştirilir.

Diğer kamu idarelerinde, bu Kanunun öngördüğü malî yönetim ve kontrol sürecine ilişkin görevler, malî yönetim ve kontrol sistemi kuruluncaya kadar, görev ve yetki bakımından benzeri birim ve görevliler tarafından yürütülür. Bu kamu idarelerinde görev ve yetki bakımından benzeri birim ve görevliler, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine ilgili üst yönetici tarafından belirlenir.

Maliye Bakanlığı, rehberlik ve koordinasyon görevleri çerçevesinde, kamu idarelerinde malî yönetim ve kontrol sistemlerinin oluşturulmasına yardımcı olur.

Geçiş dönemi 31.12.2007 tarihini geçemez.

Geçici Madde 2- Bu Kanunda öngörülen tüzük, yönetmelik ve diğer düzenlemeler en geç 31.12.2004 tarihine kadar yayımlanır.

Geçici Madde 3- Bu Kanunun 49 uncu maddesindeki Kurul tarafından belirleme yapılincaya kadar, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe standartları Maliye Bakanlığınca belirlenir.

Geçici Madde 4- Bu Kanunda öngörülen malî yönetim ve kontrol sistemine uyum sağlanması amacıyla, Kanun kapsamındaki idarelerle ilgili mevzuatta ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde gerekli değişiklikler, en geç 31.12.2007 tarihine kadar yapılır.⁽¹⁾

Genel bütçe kapsamındaki idarelerin, kamu görevi ve hizmeti dışında kalan ve ilgili kanunlarında belirtilen faaliyetleri ile mal ve hizmet teslimlerinden fiyatlandırılabilir nitelikte bulunanlardan sağlayacakları gelirleri düzenleyen kanun, 31.12.2007 tarihine kadar yürürlüğe konulur.⁽¹⁾

Geçici Madde 5- (Değişik: 22/12/2005-5436/9 md.)

31.12.2005 tarihi itibarıyla;

a) Maliye Bakanlığı kadrolarında Bütçe Dairesi Başkanı, Muhasebe Müdürü, Gelir Saymanlık Müdürü, Malmüdürü, Saymanlık Müdürü, Vergi Dairesi Müdürü, Vergi Müdürü, Askeri Defterdar, Devlet Muhasebe Uzmanı ve Muhasebe Denetmeni olarak görev yapanlar ile daha önce en az beş yıl bu görevlerde bulunanlar, kamu idarelerinde Muhasebe Yetkilisi; (Devlet Muhasebe Uzman Yardımcıları ile Muhasebe Denetmen Yardımcıları hariç) bunların yardımcıları ile kadro unvanı sayman olanlar ise Muhasebe Yetkilisi Yardımcısı,

b) Özel bütçeli idareler, mahallî idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının muhasebe birimlerinde, birinci derecede sorumlu olarak çalışanlar ile daha önce bu görevi en az beş yıl yapmış olanlarla bu idarelerde bütçe dairesi başkanı, gelir ve gider dairesi başkanı, muhasebe daire başkanı, gelir müdürü, bütçe müdürü ve muhasebe müdürü olanlar anılan idarelerde Muhasebe Yetkilisi,

c) Sayıştay Denetçisi, Başbakanlık Müfettişi, Yüksek Denetleme Kurulu Denetçisi, Maliye Müfettişi, Hesap Uzmanı, Bütçe Kontrolörü, Muhasebat Kontrolörü, Gelirler Kontrolörü, Millî Emlak Kontrolörü, Tasfiye İşleri ve Döner Sermaye İşletmeleri Kontrolörü, Hazine Kontrolörü kadrolarında çalışmakta olanlar ile daha önce en az beş yıl bu görevlerde bulunanlar, kamu idarelerinde İç Denetçi,

d) Bakanlık, Müsteşarlık, Başkanlık ve Genel Müdürlüklerde Müfettiş veya Kontrolör olanlar ile daha önce en az beş yıl bu görevlerde bulunanlar, kendi idarelerinde, özel bütçeli idarelerde, mahallî idarelerde ve sosyal güvenlik kurumlarında İç Denetçi,

e) Muhasebe, Millî Emlak ve Vergi Denetmenleri ile bu görevlerde daha önce en az beş yıl bulunanlar, özel bütçeli idareler ile mahallî idarelerde; Belediye Müfettişi ve Hesap İşleri Murakıbbı olanlar ile bu görevlerde daha önce en az beş yıl bulunanlar, mahallî idarelerde İç Denetçi,

Olarak 31.12.2007 tarihine kadar atanabilirler.

(1) Bu maddede yer alan 31.12.2004 ibareleri, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle "31.12.2007" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

31.12.2005 tarihi itibarıyla kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerini birinci derece sorumlu olarak yürütmekte olanlar, buldukları kamu idarelerinin muhasebe yetkililiği görevini 1.1.2006 tarihinden itibaren sertifikalı muhasebe yetkilisi atanıncaya kadar yürütürler. Bu kişiler, sertifika alamamaları halinde kadrolarına uygun bir göreve atanırlar. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce saymanlık hizmetleri Maliye Bakanlığı tarafından yürütülen idarelerde muhasebe yetkilisi atanıncaya kadar muhasebe hizmetleri Maliye Bakanlığının belirleyeceği kişilerce yürütülür.

(a) ve (b) bentlerinde belirtilen muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacak olanların Maliye Bakanlığınca verilecek meslekî eğitimden geçmeleri ve yapılacak sınavda başarı göstererek sertifika almaları şarttır. Ancak, (a) ve (b) bentlerinde sayılanlardan sınavla bu kadrolara atanmış olanların muhasebe yetkilisi olarak atanmalarında sınav şartı aranmaz.

(c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen görevlere atananlar bu Kanunun öngördüğü sistemin uygulanmasına yönelik eğitime tâbi tutulurlar. Atamalarda ilgilinin ve idaresinin muvafakati alınır.

(Ek fıkra: 24/7/2008-5793/37 md.) Kamu idarelerinde muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere üçüncü fıkraya göre sertifika almış olanlar arasından muhasebe yetkilisi atanması esastır. Bu şekilde sertifika almış olanlardan atama yapılamaması halinde, Maliye Bakanlığınca sertifika almış muhasebe yetkilisi atama zorunluluğu getirilinceye kadar, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde Maliye Bakanlığı, diğer kamu idarelerinde üst yöneticiler tarafından belirlenen kişiler muhasebe hizmetlerini yapmak üzere görevlendirilir.

Geçici Madde 6-(Mülga: 22/12/2005-5436/10 md.)

Geçici Madde 7-(Mülga: 22/12/2005-5436/10 md.)

Geçici Madde 8- İç Denetim Koordinasyon Kurulu başkan ve üyeleri, bu Kanunun yayımını izleyen iki ay içerisinde atanırlar.

Geçici Madde 9- Diğer kanunlarla 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

Geçici Madde 10- İlk kez bu Kanunla Sayıştay denetimine tâbi tutulan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile özel bütçeli idarelerin 31.12.2005 tarihine kadar olan işlemlerinin dış denetimi ilgili kanunlarındaki hükümlere göre yapılmaya devam edilir.

Geçici Madde 11-(Mülga birinci fıkra: 24/7/2008-5793/38 md.)

(Değişik ikinci fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Bu Kanun kapsamında kamu idarelerinde kurulmuş döner sermaye işletmeleri 31/12/2010 tarihine kadar yeniden yapılandırılır. ⁽¹⁾

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Döner sermaye işletmeleri yeniden yapılandırılınca kadar bunların bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması ve muhasebesi ile kontrol ve denetimi Maliye Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Fonların muhasebesi de bu Kanunun öngördüğü muhasebe sistemine göre yürütülür.

(Mülga dördüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.)

Geçici Madde 12- 45 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca Hazine adına tescil edilmesi gereken taşınmazlardan, ilgili kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunanlar, bu idarelerin tüzel kişiliğinin sona erdiği tarihi izleyen altı ay içinde herhangi bir işleme gerek olmaksızın tapuda resen Hazine adına tescil edilir.

Geçici Madde 13- Bu Kanunun yayımı tarihinden sonra kurulacak kamu idarelerinin kuruluş kanunlarında belirlenmemesi durumunda kuruluş bütçesinin ekli cetvellerden hangisine dahil olacağı Maliye Bakanlığınca belirlenir.

(1) 28/12/2007 tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarihli ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 28 inci maddesiyle "31.12.2007" ibaresinin "31.12.2008" olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Daha sonra 24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan yer alan "31.12.2007" ibaresi "31/12/2010" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Geçici Madde 14- Bu Kanunla verilmiş olan görevlerin gerektirdiği hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu, Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü ve Maliye Yüksek Eğitim Merkezî Başkanlığında kullanılmak üzere, ekli (I) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığına ait ilgili bölümlerine eklenmiş, ekli (II) sayılı listede yer alan kadrolar ise iptal edilerek anılan Kararnameye ekli (I) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığına ait ilgili bölümünden çıkarılmıştır. Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulunda görevlendirilecek başkan yardımcısı Bakan onayı ile atanır ve bakanlıktaki genel müdür yardımcıları için ilgili mevzuatında öngörülen tüm haklardan aynen yararlanır. ⁽¹⁾

Gelir ve ödenek kaydetme yetkisi

Geçici Madde 15 –(Ek: 1/7/2006-5538/21 md.)

2006 yılında, ilgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarlar ile 40 ıncı maddeye göre tahsil edilen bağış ve yardımları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullanılmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre ilgili tertiplere aktarma yapmaya, yılı içinde harcanmayan ödenekleri (2005 yılından devredenler de dahil) ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin esas ve usûlleri belirlemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Geçici Madde 16 –(Ek: 25/4/2007-5628/5 md.)

Geçici 5 inci maddenin birinci fıkrasının (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen kadrolarda 31/12/2006 tarihi itibarıyla çalışmakta olanlar ile daha önce en az beş yıl bu görevde bulunanlar da anılan madde hükümlerine göre iç denetçi kadrolarına atanabilirler.

Geçici Madde 17 –(Ek: 25/4/2007-5628/5 md.)

22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin altıncı fıkrasına göre ihdas edilerek kamu idarelerine tahsis edilen malî hizmetler uzmanı unvanlı boş bulunan kadrolara, ilgili kamu idarelerince talep edilecek sayıyı aşmamak üzere, aşağıda belirtilen şartları taşıyan adaylar arasından 31/10/2007 tarihine kadar bir defaya mahsus olmak üzere Maliye Bakanlığınca, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezine veya Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Merkezine yaptırılacak yazılı sınav ve yerleştirme sonucuna göre atama yapılır.

Yapılacak sınava girebilmek ve malî hizmetler uzmanı kadrolarına atanabilmek için;

a) 5436 sayılı Kanununun 16 ncı maddesinin altıncı fıkrasına göre ihdas edilerek malî hizmetler uzmanı kadrosunun tahsis edildiği kamu idarelerinin;

1) Strateji Geliştirme Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, strateji geliştirme ve malî hizmetlere ilişkin hizmetlerin yerine getirildiği müdürlükler, İdarî ve Malî İşler Dairesi Başkanlıkları, İdarî ve Malî İşler Müdürlükleri ile döner sermayeli işletmeler hariç olmak üzere idarelerin muhasebe ve malî hizmetlerinin yerine getirildiği daire başkanlıkları veya müdürlüklerinde,

2) Mülga Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlıkları, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlıkları ile Araştırma Planlama ve Koordinasyon Müdürlüklerinde,

b) Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ile Muhasebat Genel Müdürlüğünde, kadroları Maliye Bakanlığına ait olmak kaydıyla döner sermayeli işletmeler dahil olmak üzere muhasebe hizmetleri Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünce yürütülen kamu idarelerinin muhasebe birimlerinde, malmüdürlüklerinin ise vezne ve muhasebe servislerinde,

genel idare hizmetleri sınıfına dahil kadrolarda sınav tarihi itibarıyla toplam en az üç yıl hizmeti bulunmak ve malî hizmetler uzman yardımcılığı giriş sınavına katılabilmek için gerekli öğrenim şartını taşımak gerekir. Hizmet süresinin hesabında sayılan birimler adına tahsis edilmiş kadrolarda fiilen görev yapılan süreler dikkate alınır.

(1) Bu maddede sözü edilen kadrolar için, 24/12/2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazete'ye bakınız.

Sınav komisyonunun oluşturulması, sınava katılabilecekler, sınav konuları, sınav ve yerleştirme ile söz konusu kadrolara atama ve atanmaların eğitimine ilişkin esas ve usûller Maliye Bakanlığınca belirlenir.

5436 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ve bu madde gereğince malî hizmetler uzmanı kadrolarına atandıktan sonra en az üç yıl süreyle atandıkları idarelerde söz konusu kadrolarda görev yapanlar, kendilerinin isteği ve idarelerinin muvafakati ile başka bir kamu idaresinin aynı unvanlı kadrolarına atanabilirler.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Geçici Madde 1 8– (Ek: 24/7/2008-5793/39 md.)

31/12/2012 tarihine kadar genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali tabloları, muhasebe ve raporlama standartları ile muhasebe tekniğine uygunluk açısından Maliye Bakanlığınca denetlenebilir.

Geçici Madde 19 – (Ek: 24/7/2008-5793/39 md.; Değişik: 6/4/2011-6225/16 md.)⁽¹⁾

2023 yılına kadar, orman yangınları ile havadan mücadele hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından gerçek ve tüzel kişilerden her nevi hava aracı kiralanmasında, sağlık hizmetlerinde kullanılmak maksadıyla Sağlık Bakanlığı tarafından gerçek ve tüzel kişilerden her nevi hava ve deniz aracı kiralanmasında, ülkemizde aşı ve biyolojik ürün üretimini sağlayacak ileri teknoloji transferine yönelik aşı ve biyolojik ürün temininde ve ileri teknoloji ürünü yüksek maliyetli tıbbi cihaz temininde bu Kanunun 28 inci maddesinde yer alan üç yıllık süre yedi yıla kadar, gemi hastane kiralanmasında ise on beş yıla kadar uygulanır.

Geçici Madde 20– (Ek: 30/3/2012-6287/25 md.)

Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı okullara internet erişim hizmetleri ve ağ altyapısının sağlanması için Millî Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca 2015 yılı sonuna kadar yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde üst yöneticinin onayıyla 15 yıla kadar gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişilebilir.

İç denetçi kadrolarına atanma

Geçici Madde 21 –(Ek: 3/4/2013-6456/ 39 md.)

Merkezî yönetim kapsamındaki idarelerde ve sosyal güvenlik kurumlarında mesleğe özel yarışma sınavıyla girip yeterli sınavında başarılı olan ve başvuru tarihi itibarıyla yardımcılıkta geçen süre dâhil, denetçi, müfettiş, kontrolör, sigorta denetleme uzmanı, sigorta denetleme aktüeri, yasama uzmanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlarda murakıp ve uzman ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin “II-Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendinde yer alanlardan merkez teşkilatına ait uzman unvanlı kadrolarda en az beş yıl çalışmış olanlar, iç denetçi aday belirleme sınavına katılabilmek için aranan yabancı dillerin birinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli puan almış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kırk yaşını doldurmamış olmak şartıyla, kamu idarelerinin iç denetçi kadrolarına 31/12/2014 tarihine kadar atanabilirler.

(1) 2/1/2014 tarihli ve 6514 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle, bu maddede yer alan “2008-2015 yılları arasında” ibaresi “2023 yılına kadar” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddede yer alan “yedi yıla kadar” ibaresinden sonra gelmek üzere “, gemi hastane kiralanmasında ise on beş yıla kadar” ibaresi eklenmiştir.

Bu Kanun kapsamındaki idarelerde mesleğe özel yarışma sınavıyla girip yeterlik sınavında başarılı olan ve başvuru tarihi itibarıyla yardımcılıkta geçen süre dâhil mali hizmetler uzmanı olarak en az beş yıl çalışmış olanlar, iç denetçi aday belirleme sınavına katılabilmek için aranan yabancı dillerin birinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli puan almış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kırk yaşını doldurmamış olmak şartıyla, kendi idareleri, yükseköğretim kurumları ve mahalli idarelerin iç denetçi kadrolarına 31/12/2014 tarihine kadar atanabilirler.

Mesleğe özel yarışma sınavıyla girip yeterlik sınavında başarılı olan ve başvuru tarihi itibarıyla yardımcılıkta geçen süre dâhil il eğitim denetmeni, muhasebe denetmeni, millî emlak denetmeni, sosyal güvenlik denetmeni veya mahalli idarelerde müfettiş olarak en az beş yıl çalışmış olanlar, iç denetçi aday belirleme sınavına katılabilmek için aranan yabancı dillerin birinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli puan almış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kırk yaşını doldurmamış olmak şartıyla, yükseköğretim kurumları ve mahalli idarelerin iç denetçi kadrolarına 31/12/2014 tarihine kadar atanabilirler.

Geçici 5 inci ve geçici 16 ncı maddelere göre atanan iç denetçiler, iç denetçi aday belirleme sınavına katılabilmek için aranan yabancı dillerin birinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli puan almış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kırk yaşını doldurmamış olmak şartıyla, diğer idarelerin iç denetçi kadrolarına 31/12/2014 tarihine kadar naklen atanabilirler. Bunlar, daha önce kendilerine verilen Kamu İç Denetçi Sertifikalarını kullanmaya devam ederler.

Bu Kanun kapsamındaki idarelerde başvuru tarihi itibarıyla öğretim üyesi, tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner, biyolog, hukuk müşaviri, Hazine avukatı, avukat, mühendis unvanlı kadrolarda en az beş yıl çalışmış olanlardan, iç denetçi aday belirleme sınavına katılabilmek için aranan yabancı dillerin birinde Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az elli puan almış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla kırk yaşını doldurmamış olanlar, belirli dönemlerde yapılacak sertifika eğitimlerine 31/12/2015 tarihine kadar doğrudan katılabilirler. Bu eğitimler sonucunda yapılacak sınavlarda başarılı olanlar kamu idarelerinin iç denetçi kadrolarına atanabilirler ve bunlara atandıkları idarede geçerli Kamu İç Denetçi Sertifikası verilir. İdarelerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak bu fıkrada sayılan unvanlar dışında ilave unvanlar belirlemeye, mühendislerle ilişkin olarak lisans mezuniyetine göre bölüm şartı getirmeye, bu fıkra kapsamındaki sertifika eğitimleri ve sınavlarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve idarelerin özelliklerini göz önünde bulundurarak bu fıkraya göre atananların bir başka idareye naklen atanmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İç Denetim Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralara göre atananlar İç Denetim Koordinasyon Kurulu koordinatörlüğünde Maliye Bakanlığı tarafından en az iki aylık sertifika eğitimine tabi tutulur ve eğitim tamamlandıktan sonra bunlara atandıkları idarede geçerli Kamu İç Denetçi Sertifikası verilir. Fiilen en az üç yıl iç denetçilik yaptıktan sonra İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belli dönemlerde yapılacak sertifika sınavına girerek başarılı olanlara, bu Kanun kapsamındaki bütün idarelerin iç denetçi kadrolarına naklen atanmalarına imkân verecek nitelikte Kamu İç Denetçi Sertifikası verilir. Bu maddeye aykırı bir şekilde iç denetçi kadrolarına atananların atamaları ile verilmiş ise Kamu İç Denetçi Sertifikası iptal edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve tereddütleri gidermeye İç Denetim Koordinasyon Kurulu yetkilidir.

Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından veya Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavından en az elli puan almış olanlar da bu maddede aranan yabancı dil şartını yerine getirmiş sayılır.

Yürürlük

Madde 82- Bu Kanunun;

- a) 30, 66, 67 ve 80 inci maddeleri ile geçici 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 12, 13, 14 ve 82 ile 83 üncü maddeleri yayımı,
- b) 81 inci maddesinin (e) bendi ile geçici 6 ncı maddesi 1.1.2004,
- c) Diğer hükümleri 1.1.2005,

Tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 83- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5018 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1-24/7/2008 tarihli ve 5793 sayılı Kanunun geçici maddeleri:

GEÇİCİ MADDE 1 – Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne (DSİ) tahakkuk ettirilen sulama ve kurutma tesisleri işletme ve bakım ücretlerinden vadesi 1/1/2004 tarihinden önce olup bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar tahsil edilememiş olanlar ile bunlara ilişkin fer'ilerin tahsilinden vazgeçilir ve bu alacaklar ilgili muhasebe birimleri tarafından terkin edilir. Bu alacaklardan, maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan tahsilât red ve iade edilmez. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 2 – Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin 2007 ve 2008 yıllarına ilişkin sosyal yardım zammı borçları ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri ödeneklerinden ödeme yapılan Kamu İktisadi Teşebbüslerinin aynı döneme ilişkin, Maliye Bakanlığınca uygun bulunan sosyal yardım zammı borçlarını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin 18.01.00.23-10.9.9.26-1-05.2 tertibinde yer alan ödenekten mahsup etmeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilidir.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- 2) Cumhurbaşkanlığı
- 3) Başbakanlık
- 4) Anayasa Mahkemesi
- 5) Yargıtay
- 6) Danıştay
- 7) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- 8) Sayıştay
- 9) Adalet Bakanlığı
- 10) Millî Savunma Bakanlığı
- 11) İçişleri Bakanlığı
- 12) Dışişleri Bakanlığı
- 13) Maliye Bakanlığı
- 14) Millî Eğitim Bakanlığı
- (...)⁽⁷⁾
- 16) Sağlık Bakanlığı
- 17) Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı⁽⁸⁾
- (...)⁽⁷⁾
- 19) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- (...)⁽⁷⁾
- 21) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- 22) Kültür ve Turizm Bakanlığı
- (...)⁽⁷⁾
- 24) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı⁽⁷⁾
- 25) Avrupa Birliği Bakanlığı⁽⁷⁾
- 26) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı⁽⁷⁾
- 27) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı⁽⁷⁾
- 28) Ekonomi Bakanlığı⁽⁷⁾
- 29) Gençlik ve Spor Bakanlığı⁽⁷⁾
- 30) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı⁽⁷⁾
- 31) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı⁽⁷⁾
- 32) Kalkınma Bakanlığı⁽⁷⁾
- 33) Orman ve Su İşleri Bakanlığı⁽⁷⁾
- 34) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- 35) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı
- 36) Jandarma Genel Komutanlığı
- 37) Sahil Güvenlik Komutanlığı
- 38) Emniyet Genel Müdürlüğü
- 39) Diyanet İşleri Başkanlığı
- 40) Hazine Müsteşarlığı
- (...)⁽⁸⁾
- 42) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı

- 43) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu
 44) Devlet Personel Başkanlığı
 45) Türkiye İstatistik Kurumu
 46) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
 47) Gelir İdaresi Başkanlığı
 (...) ⁽¹¹⁾
 49) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
 50) Meteoroloji Genel Müdürlüğü ⁽⁹⁾
 (...) ⁽¹¹⁾
 52) Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
 (...) ⁽¹⁰⁾
 (...) ⁽¹⁰⁾
 55) (Ek:4/4/2013-6458/123) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

- (1) 1/7/2006 tarihli ve 5538 sayılı Kanununun 19 uncu maddesiyle bu cetvelde yer alan "45)Orman Genel Müdürlüğü" ibaresi çıkarılmış ve sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.
- (2) 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Kanununun 42 nci maddesiyle; bu cetvelde bulunan "Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı" ibaresi çıkarılmıştır.
- (3) 29/5/2009 tarihli ve 5902 sayılı Kanununun 25 inci maddesiyle bu cetvele "38 – Türkiye İstatistik Kurumu" ibaresinden sonra gelmek üzere "39 – Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı" ibaresi eklenmiş ve sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.
- (4) 17/2/2010 tarihli ve 5952 sayılı Kanununun 18 inci maddesiyle bu cetvele 33 üncü sırasından sonra gelmek üzere "34) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı" ibaresi eklenmiş ve sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.
- (5) 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Kanununun 43 üncü maddesiyle, bu cetvelde yer alan "43) Karayolları Genel Müdürlüğü" ibaresi çıkarılmış ve cetveldeki idarelerin sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.
- (6) 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Kanununun 46 ncı maddesiyle, bu cetvele 6 ncı sırasından sonra gelmek üzere "7) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" ibaresi eklenmiş ve diğer sıralar buna göre teselsül ettirilmiştir.
- (7) 3/6/2011 tarihli ve 643 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesiyle; bu cetvelde yer alan "15) Bayındırlık ve İskân Bakanlığı", "18) Tarım ve Köyişleri Bakanlığı", "20) Sanayi ve Ticaret Bakanlığı", "23) Çevre ve Orman Bakanlığı", "30) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı", "32) Dış Ticaret Müsteşarlığı", "33) Gümrük Müsteşarlığı", "36) Avrupa Birliği Genel Sekreterliği", "39) Özürlüler İdaresi Başkanlığı", "46) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü", "49) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü", "50) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, 51) Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, 52) Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü" sıraları yürürlükten kaldırılmış olup, aynı cetvele 23 üncü sırasından sonra gelmek üzere "24) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 25) Avrupa Birliği Bakanlığı, 26) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 27) Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı, 28) Ekonomi Bakanlığı, 29) Gençlik ve Spor Bakanlığı, 30) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, 31) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, 32) Kalkınma Bakanlığı" sıraları eklenmiş ve diğer sıralar buna göre teselsül ettirilmiş, daha sonra bu sıra 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı KHK'nin 37 nci maddesiyle cetvelde yer aldığı şekilde değiştirilmiş ve teselsül ettirilmiştir.
- (8) 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı KHK'nun 44 üncü maddesiyle; bu Cetvelin 17 nci sırası "Ulaştırma Bakanlığı" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiş ve aynı Cetvelin "41) Denizcilik Müsteşarlığı" sırası yürürlükten kaldırılmıştır.
- (9) 10/10/2011 tarihli ve 657 sayılı KHK'nun 16 ncı maddesiyle bu cetvelde geçen "Devlet Meteoroloji İşleri" ibaresi "Meteoroloji" şeklinde değiştirilmiştir.
- (10) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı KHK'nun 58 inci maddesiyle bu Cetvele "53) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu" ve "54) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu" sıraları eklenmiş; 15/8/2017 tarihli ve 694 sayılı KHK'nin 203 üncü maddesi ile "53) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu" ve "54) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu" ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.
- (11) 11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK'nun 58 inci maddesiyle bu Cetveldeki "48) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü" ve "51) Petrol İşleri Genel Müdürlüğü" sıraları yürürlükten kaldırılmıştır.

(II) SAYILI CETVEL ⁽¹⁾
(Değişik: 22/12/2005-5436/12 md.)
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER

A) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ

- 1) Yükseköğretim Kurulu
- 2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ⁽¹⁾
- 3) İstanbul Üniversitesi
- 4) İstanbul Teknik Üniversitesi
- 5) Ankara Üniversitesi
- 6) Karadeniz Teknik Üniversitesi
- 7) Ege Üniversitesi
- 8) Atatürk Üniversitesi
- 9) Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- 10) Hacettepe Üniversitesi
- 11) Boğaziçi Üniversitesi
- 12) Dicle Üniversitesi
- 13) Çukurova Üniversitesi
- 14) Anadolu Üniversitesi
- 15) Cumhuriyet Üniversitesi
- 16) İnönü Üniversitesi
- 17) Fırat Üniversitesi
- 18) Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 19) Selçuk Üniversitesi
- 20) Uludağ Üniversitesi
- 21) Erciyes Üniversitesi
- 22) Akdeniz Üniversitesi
- 23) Dokuz Eylül Üniversitesi
- 24) Gazi Üniversitesi
- 25) Marmara Üniversitesi
- 26) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- 27) Trakya Üniversitesi
- 28) Yıldız Teknik Üniversitesi
- 29) **(Değişik: 18/6/2017-7033/81 md.)** Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
- 30) Gaziantep Üniversitesi

---

(1) 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle, bu cetvelde yer alan "2 – Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi" ibaresi yerine "2 – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

- 31) Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- 32) Adnan Menderes Üniversitesi
- 33) Afyon Kocatepe Üniversitesi
- 34) Balıkesir Üniversitesi
- 35) **(Değişik: 20/8/2016-6745/22 md.)** Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- 36) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- 37) Dumlupınar Üniversitesi
- 38) Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- 39) **(Değişik: 21/10/2014-6562/4 md.)** Gebze Teknik Üniversitesi
- 40) Harran Üniversitesi
- 41) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
- 42) Kafkas Üniversitesi
- 43) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
- 44) Kırıkkale Üniversitesi
- 45) Kocaeli Üniversitesi
- 46) Mersin Üniversitesi
- 47) **(Ek: 16/5/2012-6307/4 md.)** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- 48) Mustafa Kemal Üniversitesi
- 49) **(Değişik: 18/6/2017-7033/81 md.)** Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
- 50) Pamukkale Üniversitesi
- 51) Sakarya Üniversitesi
- 52) Süleyman Demirel Üniversitesi
- 53) **(Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.)** Bülent Ecevit Üniversitesi
- 54) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- 55) Galatasaray Üniversitesi
- 56) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Ahi Evran Üniversitesi
- 57) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Kastamonu Üniversitesi
- 58) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Düzce Üniversitesi
- 59) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
- 60) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Uşak Üniversitesi
- 61) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.; Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.)** Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
- 62) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Namık Kemal Üniversitesi
- 63) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Erzincan Üniversitesi
- 64) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Aksaray Üniversitesi
- 65) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Giresun Üniversitesi
- 66) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Hitit Üniversitesi
- 67) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Bozok Üniversitesi
- 68) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Adıyaman Üniversitesi
- 69) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Ordu Üniversitesi
- 70) **(Ek: 1/3/2006-5467/5 md.)** Amasya Üniversitesi

- 71) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
72) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Ağrı Dağı Üniversitesi ⁽¹⁾
73) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Sinop Üniversitesi
74) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Siirt Üniversitesi
75) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.; Değişik: 30/10/2013-6501/3 md.) Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
76) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Karabük Üniversitesi
77) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Kilis 7 Aralık Üniversitesi
78) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Çankırı Karatekin Üniversitesi
79) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Artvin Çoruh Üniversitesi
80) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.; Değişik: 19/4/2012-6296/4 md.) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
81) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Bitlis Eren Üniversitesi
82) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Kırklareli Üniversitesi
83) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
84) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Bingöl Üniversitesi
85) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Muş Alparslan Üniversitesi
86) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Mardin Artuklu Üniversitesi
87) (Ek: 17/5/2007-5662/9 md.) Batman Üniversitesi
88) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Ardahan Üniversitesi
89) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Bartın Üniversitesi
90) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Bayburt Üniversitesi
91) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Gümüşhane Üniversitesi
92) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Hakkari Üniversitesi
93) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Iğdır Üniversitesi
94) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Şırnak Üniversitesi
95) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.; Değişik: 20/8/2016-6745/22 md.) Munzur Üniversitesi
96) (Ek: 22/5/2008-5765/3 md.) Yalova Üniversitesi
97) (Ek: 1/4/2010-5979/4 md.) Türk-Alman Üniversitesi
98) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.; (Değişik: 20/8/2016-6745/22 md.) Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
99) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) Bursa Teknik Üniversitesi
100) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) İstanbul Medeniyet Üniversitesi
101) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
102) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.; Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.) Necmettin Erbakan Üniversitesi
103) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.; Değişik: 30/3/2012-6287/22 md.) Abdullah Gül Üniversitesi
104) (Ek: 14/7/2010-6005/2 md.) Erzurum Teknik Üniversitesi
105) (Ek: 31/3/2011-6218/2 md.) Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
106) (Ek: 22/1/2013-6410/5 md.) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
107) (Ek: 27/3/2015-6639/6 md.) Sağlık Bilimleri Üniversitesi
108) (Ek: 31/3/2015-6640/7 md.) Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi
109) (Ek: 31/3/2015-6640/7 md.) İskenderun Teknik Üniversitesi
110) (Ek: 31/3/2015-6640/7 md.) Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
111) (Ek: 1/4/2015-6641/6 md.) Türkiye Uluslararası İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
112) (Ek: 20/8/2016-6745/22 md.) İzmir Bakırçay Üniversitesi
113) (Ek: 20/8/2016-6745/22 md.) İzmir Demokrasi Üniversitesi
114) (Ek: 18/6/2017-7033/81 md.) Yükseköğretim Kalite Kurulu
115) (Ek: 18/6/2017-7033/81 md.) Ankara Güzel Sanatlar Üniversitesi

(1) 19/6/2008 tarihli ve 5773 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanuna eklenen Geçici 38 inci maddesinde; 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Ağrı Dağı Üniversitesine yapılmış olan atıfların Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesine yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

B) ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾⁽⁶⁾

- 1) Savunma Sanayi Müsteşarlığı
- 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- 3) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Atatürk Araştırma Merkezi
- 4) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Atatürk Kültür Merkezi
- 5) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Türk Dil Kurumu
- 6) (Ek: 25/6/2009-5917/47 md.) Türk Tarih Kurumu
- 7) Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
- 8) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- 9) Türkiye Bilimler Akademisi
- 10) Türkiye Adalet Akademisi
- 11) Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
- 12) Karayolları Genel Müdürlüğü
- 13) Spor Genel Müdürlüğü⁽⁴⁾
- 14) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- 15) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- 16) Orman Genel Müdürlüğü
- 17) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- 18) (Değişik: 11/10/2011-KHK-663/58 md.) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
(...)⁽⁶⁾
- 20) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- 21) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
- 22) Türk Akreditasyon Kurumu
- 23) Türk Standartları Enstitüsü
(...)⁽⁵⁾
- 25) Türk Patent ve Marka Kurumu⁽⁷⁾
- 26) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü

(1) Bu bölüme; 1/7/2006 tarihli ve 5538 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle "Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü" sırasından sonra gelmek üzere "11) Orman Genel Müdürlüğü" ibaresi eklenmiş ve sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.

(2) Bu bölüme; 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle "2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" sırasından sonra gelmek üzere "3) Atatürk Araştırma Merkezi , 4) Atatürk Kültür Merkezi, 5) Türk Dil Kurumu, 6) Türk Tarih Kurumu" ibareleri eklenmiş ve sıra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

(3) 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Kanunun 43 üncü maddesiyle, bu bölüme "11) Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu" sırasından sonra gelmek üzere "12) Karayolları Genel Müdürlüğü" ibaresi eklenmiş, cetveldeki idarelerin sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.

(4) 6/3/2011 tarihli ve 643 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesiyle, bu bölümün 13 üncü sırası metne işlendiği şekilde değiştirilmiş, aynı bölüme "39) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı," 40) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı " sıraları eklenmiştir.

(5) 8/8/2011 tarihli ve 649 sayılı KHK'nin 60 ncı maddesiyle, bu cetvelde yer alan "24) Milli Produktivite Merkezi" sırası yürürlükten kaldırılmıştır.

(6) 11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK'nin 58 inci maddesiyle bu Cetveldeki "19) Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü" sırası yürürlükten kaldırılmıştır.

(7) 22/12/2016 tarihli ve 6769 sayılı Kanunun 188 inci maddesiyle, bu cetvelin (25) numaralı alt bendinde yer alan "Türk Patent Enstitüsü" ibaresi "Türk Patent ve Marka Kurumu" şeklinde değiştirilmiştir.

- 27) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
28) Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
(...) ⁽¹⁾
30) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı ⁽⁴⁾
31) (Mülga: 8/8/2011-648-KHK/19 md.)
32) GAP Bölge Kalkınma İdaresi
33) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
34) (Ek: 28/9/2006-5548/36 md.; İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2008 tarihli ve E.: 2006/140, K.: 2008/185 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 14/6/2012-6328/35 md.) ⁽²⁾ Kamu Denetçiliği Kurumu
35) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu ⁽³⁾
36) (Ek: 21/9/2006-5544/31 md.) Meslekî Yeterlilik Kurumu ⁽³⁾
37) (Ek: 24/3/2010-5978/30 md.) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
38) (Ek: 28/12/2010-6093/14 md.) Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
39) (Ek: 6/3/2011-KHK-643/13 md.) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
40) (Ek: 6/3/2011-KHK-643/13 md.) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
41) (Ek: 8/8/2011-KHK-649/60 md.) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
42) (Ek: 11/10/2011-KHK-662/58 md.) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
43) (Ek: 10/10/2011-KHK-658/12 md.) Türkiye Su Enstitüsü
44) (Ek: 11/10/2011-KHK-663/58 md.) Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu
45) (Ek: 21/6/2012-6332/22 md.) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ⁽⁵⁾
46) (Ek: 19/11/2014-6569/40 md.) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

(1) 6/3/2011 tarihli ve 643 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesiyle, "29) İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi" sırası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu sırada yer alan "Kamu Denetçiliği Kurumu", 28/9/2006 tarihli ve 5548 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2008 tarihli ve E.: 2006/140, K.: 2008/185 sayılı Kararı ile tümüyle iptal edilmesinden dolayı yürürlükten kaldırılmış; 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kanunun 35 inci maddesi ile yeniden düzenlenmiştir.

(3) 28/9/2006 tarihli ve 5548 sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle bu bölüme "29) Kamu Denetçiliği Kurumu" ibaresinin eklenmesinden dolayı, bu kurumlara ait sıra numaraları yeniden teselsül ettirilmiştir.

(4) 24/10/2011 tarihli ve 656 sayılı KHK'nin 20 ncı maddesiyle, bu bölümün 30 uncu sırasında yer alan "Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı" ibaresi "Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(5) 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle "45) Türkiye İnsan Hakları Kurumu" ibaresi "45) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu" şeklinde değiştirilmiştir.

(III) SAYILI CETVEL ⁽¹⁾
(Değişik: 22/12/2005-5436/12 md.)
DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- 2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ⁽¹⁾
- 3) Sermaye Piyasası Kurulu
- 4) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- 5) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- 6) Kamu İhale Kurumu
- 7) Rekabet Kurumu
- 8) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu ⁽¹⁾
- 9) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ⁽²⁾
- 10) Kişisel Verileri Koruma Kurumu ⁽³⁾

(IV) SAYILI CETVEL
(Değişik: 16/5/2006-5502/42 md.)
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI

- 1- Sosyal Güvenlik Kurumu
- 2- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

---

(1) 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanununun 47 nci maddesiyle; bu Cetvelde yer alan "Telekomünikasyon Kurumu" ibaresi "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu", "Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu" ibaresi "Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı KHK'nin 32 nci maddesiyle, bu cetvele "9) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu" sırası eklenmiştir.

(3) 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kanununun 30 uncu maddesiyle, bu cetvele "10) Kişisel Verileri Koruma Kurumu" sırası eklenmiştir.

8690-14

5467	II Sayılı Cetvel	17/3/2006
5502	(I) ve (IV) sayılı Cetvel	20/5/2006
5538	(I) ve (II) Sayılı Cetvel Ek Madde 2 ve Geçici Madde 15	1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere 12/7/2006 12/7/2006
5544	(II) Sayılı Cetvel	7/10/2006
5548	(II) Sayılı Cetvel	13/10/2006
5628	27, 28, 60, 71, Geçici Madde 16 ve 17	4/5/2007
5662	(II) Sayılı Cetvel	29/5/2007
5765	(II) Sayılı Cetvel	31/5/2007
5793	9, 10, 27, 28, 40, 44, 51, 52, 53, 61, 62, Geçici Madde 5, 11, 18, 19 ve İşlenemeyen hükümler	6/8/2008
Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2008 tarihli ve E.: 2006/140, K.: 2008/185 sayılı Kararı.	(II) Sayılı Cetvel (Kamu Denetçiliği Kurumu)	4/4/2009
5902	(I) Sayılı Cetvel	17/6/2009
5917	6, (III) Sayılı Cetvel (II) Sayılı Cetvel	10/7/2009 1/1/2010
5952	(I) Sayılı Cetvel	4/3/2010
5978	(II) Sayılı Cetvel	6/4/2010

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	5018 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5979	(II) Sayılı Cetvel	10/4/2010
6001	(I) ve (II) Sayılı Cetvel	13/7/2010
6005	(II) Sayılı Cetvel	21/7/2010
6009	69	1/8/2010
6087	(I) Sayılı Cetvel	18/12/2010
6093	(II) Sayılı Cetvel	30/12/2010
6114	10, (II) Sayılı Cetvel	3/3/2011
6218	(II) Sayılı Cetvel	14/4/2011
6225	Geçici Madde 19	26/4/2011
KHK/643	(I) ve (II) Sayılı Cetvel	12/6/2011 tarihinde yapılan milletvekili seçiminden sonra kurulan ilk Bakanlar Kurulu üyelerinin atandığı tarihte
KHK/644	(I) Sayılı Cetvel	12/6/2011 tarihinde yapılan milletvekili seçiminden sonra kurulan ilk Bakanlar Kurulu üyelerinin atandığı tarihte
KHK/648	(II) Sayılı Cetvel	17/8/2011
KHK/649	(II) Sayılı Cetvel	17/8/2011
KHK/655	(I) Sayılı Cetvel	1/11/2011
KHK/656	(II) Sayılı Cetvel	2/11/2011

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	5018 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
KHK/657	(I) Sayılı Cetvel	2/11/2011
KHK/662	(I) ve (II) Sayılı Cetvel	2/11/2011
KHK/658	(II) Sayılı Cetvel	2/11/2011
KHK/659	16, 17	2/11/2011
KHK/660	(III) Sayılı Cetvel	2/11/2011
KHK/663	(I) ve (II) Sayılı Cetvel	2/11/2011
6287	20, (II) Sayılı Cetvel	11/4/2012
6296	(II) Sayılı Cetvel	27/4/2012
6307	(II) Sayılı Cetvel	31/5/2012
6328	(II) Sayılı Cetvel	29/6/2012
6332	(II) Sayılı Cetvel	29/6/2012
6338	15, 20, 25, 31, 51, 79	1/1/2013
6410	(II) Sayılı Cetvel	31/1/2013
6458	(I) Sayılı Cetvel	11/4/2013
6456	Geçici Madde 21	18/4/2013
6501	(II) Sayılı Cetvel	7/11/2013
6514	28, Geçici Madde 19	18/1/2013
6552	28	11/9/2014
6562	(II) Sayılı Cetvel	4/11/2014
6569	(II) Sayılı Cetvel	26/11/2014
6639	24, (II) Sayılı Cetvel	15/4/2015

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/ İptal Eden Anayasa Mahkemesinin Kararının Numarası	5018 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
6640	(II) Sayılı Cetvel	23/4/2015
6641	(II) Sayılı Cetvel	23/4/2015
6645	27	23/4/2015
6698	(III) Sayılı Cetvel	7/4/2016
6701	(II) Sayılı Cetvel	20/4/2016
KHK/676	11, 27, 28, 35	29/10/2016
KHK/678	44	22/11/2016
6761	21	1/1/2017
6764	Ek Madde 3	9/12/2016
6769	(II) Sayılı Cetvel	10/1/2017
7033	(II) Sayılı Cetvel	1/7/2017
KHK/694	24, (I) Sayılı Cetvel	25/8/2017